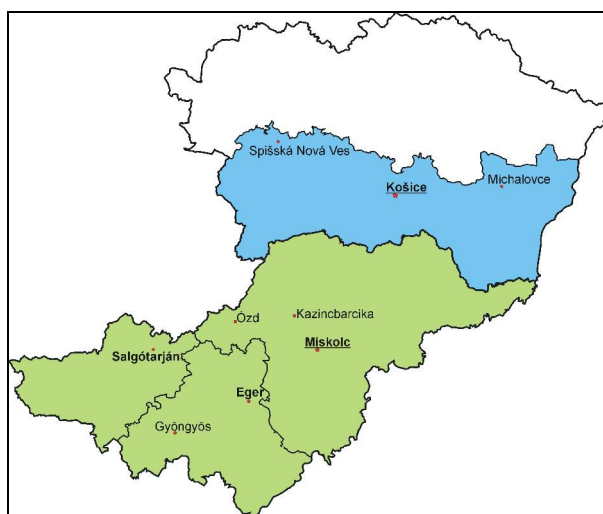

Interregional Innovation Strategy *North Hungary and Košice region*

2008 – 2013

Miskolc – Košice

2008

Tartalom

Tartalom	3
1. Bemutató és háttér.....	4
2. A célterületek bemutatása	6
3. A régiók helyzetének elemzése	7
3.1 Észak-Magyarországi Régió	7
3.2 Kassai Régió.....	10
4. A keresleti és kínálati oldal elemzése	15
4.1 Kínálati oldal	15
4.2 Keresleti oldal	23
4.3 Következtetések	26
5. SWOT analízis	29
6. A Regionális Stratégiák és közös pontjaik.....	34
7. Stratégia.....	41
8. A stratégiákhoz kapcsolható mintaprojektek	46

1. Bemutató és háttér

Az EU 6. Keretprogram FP6-2004-INNOV-4 pályázati kiírására 2004. június közepén egy nemzetközi konzorcium régióink kezdeményezésére és gesztorságával pályázatot nyújtott be Észak-Magyarország - Kassa Bilaterális Regionális Innovációs Stratégia kialakítására.

A projekt javaslatot az Európai Bizottság magas pontszámmal támogatásra alkalmasnak ítélte és a teljes költségvetés (600.000 € EU támogatás és kapcsolódó saját finanszírozás) elfogadásával 2004. novemberében megkezdődött a támogatási szerződés és a tárgyalások előkészítése.

A szerződéskötés szakaszában az Európai Bizottság javaslatára a partnerségi kör tekintetében javasolt módosításokat megtettük, így a projektet megvalósító konzorcium tagjai az alábbi szervezetek:

1. Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. –koordinátor,
2. Kassa Önkormányzati Régió,
3. Kassa Régió Regionális Fejlesztést Támogató Ügynökség,
4. Kassai Műszaki Egyetem,
5. Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány Logisztikai és Gyártástechnikai Intézet,
6. Miskolci Egyetem Innovációs és Technológia Transzfer Centrum,
7. B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat,
8. ITDH,
9. CARTIF Kutatóintézet, Castilla y León, Spanyolország,
10. Technológiai és Regionális Politikák Intézete, Ausztria.

A partnerség második körét azok a szervezetek alkotják, amelyek alvállalkozóként, vagy támogató partnerként szintén aktívan részt vesznek a projekt megvalósításában, így például: a Magyar Innovációs Szövetség regionális képviselője, a megyei fejlesztési ügynökségek, a három megye kamarái,... stb.

A partnerség harmadik körében többek között a régió vállalkozásai, a kistérségek és önkormányzati szervek, az innovációt támogató intézmények segítik a projekt megvalósítását és egy valós regionális igényekre és szükségletekre alapozott stratégia elkészítését.

A projekt megvalósítása során három programozási alapidokumentum készül el, melyek az alábbiak:

- Észak-Magyarországi Regionális Innovációs Stratégia
- Kassa Régió Regionális Innovációs Stratégia
- Észak-Magyarország - Kassa Bilaterális Regionális Innovációs Stratégia.

A projekt előkészítése és megvalósítása során a párhuzamosságok és duplikációk elkerülése végett, valamint a maximális addicionalitás és katalizátorhatás kihasználása céljából egyaránt figyelembe vettük az előző évek során megvalósított és a jelenleg is futó kapcsolódó innovációs célú regionális projekteket, melyek jelen projekt elő-projektjeiként szolgáltak.

A NORRIS projekt átfogó célja:

részletes, a regionális igényeket tükröző Regionális Innovációs Stratégia és közös, Bilaterális Stratégia kialakítása a két régióban, annak érdekében, hogy

- az innováció alkalmazásával növelje a két régió versenyképességét,

- az együttműködő régiókon belül és a régiók között erősítse a határon átnyúló regionális és gazdasági kohéziót.

A projekt közvetlen célja, hogy a regionális programozás segítségével fejlessze

- az EU alapok abszorpciós kapacitását,
- a kutatás-fejlesztés és az innováció területén erősítse a nemzetközi és regionális együttműködések, annak érdekében, hogy
 - új területek, lehetőségek nyíljanak a transznacionális együttműködésben,
 - új megvilágításba helyezze a Kassa-Miskolc tengelyt,
- sokkal hatékonyabb, integrált módon használja ki a már meglévő kapacitásokat,
- megfelelő táptalajt és környezetet biztosítson a már meglévő innovatív KKV-k, befektetők, K+F kutatóhelyek számára, azáltal hogy meghatározásra kerülnek
 - a legfontosabb kulcs-faktorok,
 - az innováció stratégiai kulcs-területeinek azonosítása a támogatások és a zászlóshajó projektek fejlesztése céljából,
- összegyűjtse és továbbítsa a tapasztalatokat és a tudást a résztvevő partnereknek,
- aktív szereplőként csatlakozni tudjon a két régió az EU nemzetközi hálózataihoz és programjaihoz, valamint az európai innovációs vérkeringéshez.

A projekt megvalósítása 2005. június 1.-én kezdődött, futamideje az EU RIS módszertanának megfelelően 32 hónap, mely előkészítési, felmérési, és megvalósítási munkaszakaszokból áll.

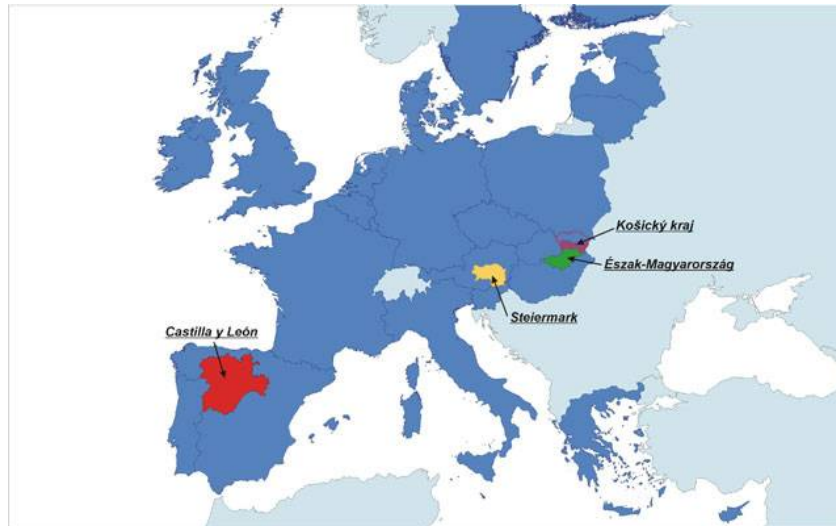
A projekt megvalósítására kiemelt figyelmet fordítanak az Európai Unió szakemberei, valamint az Európai Bizottság is, mivel ez az első és egyedüli bilaterális regionális innovációs stratégia projekt. Ez az új típusú stratégiai szemlélet új alapokat teremt az Európai Unió innovációs politikájának, mely által további hasonló projekteket jöhetnek létre.

A projekt teljes megvalósítása során kiemelt prioritás a teljes körű tudatosítás és társadalmasítás, a mérhető és számon kérhető indikátorok alkalmazása, valamint a mérföldkövek és ellenőrzési, valamint beavatkozási pontok alkalmazása.

A információkat a projektről a NORDA és a konzorciumi tagok honlapjain, valamint a következő honlapon: www.norrisproject.eu.

2. A célterületek bemutatása

Az Észak-Magyarországi Régió és a Kassai Régió (a régió székhelye után elnevezve) két szomszédos régió, melyek Európa szívében (földrajzi értelemben), az Európa Unió keleti határán és a Kárpát Medence északkeleti részén helyezkednek el.

Az észak-magyarországi régió három megyét foglal magában: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád (3 egység a NUTS 3 szinten). A régió teljes területe 13.429 négyzetkilométer, ami Magyarország teljes területének kb. 14,4 %-át adja. A régiót északon a Szlovák Köztársaság (Kassa és Besztercebánya régiók), nyugaton Közép Magyarország, délen és keleten, pedig a Nagyalföld északi része határolja. 2006-ban a lakosok száma 1.266.000 volt. A népsűrűség értéke négyzetkilométerenként 64,3 fő volt. A régió központja Miskolc (178 ezer lakos), amely egyúttal Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelye is.

Kassa régió azon két régió egyike, melyek Kelet-Szlovákiát alkotják (NUTS 2 szinten); területe 6.752 négyzetkilométer, így a régió Szlovákia területének 13,7 %-át teszi ki. A régió északon Eperjes régióval szomszédos, nyugaton Besztercebánya régió, délen a Magyar Köztársaság, keleten, pedig Ukrajna határolja. Kassa régió lakosainak a száma 771 ezer volt 2006-ban, akik közül 235 ezren a régió központban laktak. A régió népsűrűsége 114,1 fő/négyzetkilométer volt. **A városi településeken él a lakosság 56,3 %-a.**

A célterület természeti képe változatos; a Nyugati Belső Kárpátok vonulatai (a Szlovák Érchegység és az Északi Középhegység) uralja a régió északi részét, míg délen a Nagy Magyar Alföld a fő földrajzi képződmény. Mindkét terület a Tisza vízgyűjtő területéhez tartozik (szlovákul Tisa), ami a legjelentősebb hajózható folyó, amely Észak-Magyarország keleti peremén folyik. A Tisza mellékfolyói, a Hernád, Sajó és a Bodrog (szlovákul Hornád, Slaná, Bodrog) természetes átjárókat képeznek a hegyeken keresztül.

Táblázat: a régiók általános adatai

	Terület Km ²	Lakosok, Ezer fő	Népsűrűség Fő/ km ²	Főváros
Észak Magyarország	13.429	1.266	64,3	Miskolc
Magyarország	93.033	10.010	107,6	Budapest
Kassa Régió	6.752	771	114,1	Kassa
Szlovákia	49.035	5.379	109,7	Pozsony

3. A régiók helyzetének elemzése

3.1 Észak-Magyarországi Régió

Az Észak-magyarországi régió Magyarország észak-keleti részén az Északi-középhegység és az Alföld északi részén helyezkedik el. Területén három megye található: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye, központja Miskolc. A régió északon Szlovákiával, nyugaton a Közép-magyarországi régióval, délen és keleten pedig az Észak-alföldi régióval határos. Területe 13.430 km², amely az ország területének 14,4%-át teszi ki, és ezzel a régiók között a 4. legnagyobb. Borsod-Abaúj-Zemplén a régió területének 54, Heves 27, Nógrád pedig 19%-át adja.

Az Észak-magyarországi régiót 605 település alkotja, melyből 39 város. A népesség koncentrációt jelzi, hogy a városok közül öt a miskolci kistérségben található.

A régió népsűrűsége 95 fő/km², ami magasabb a vidéki átlagnál, a régiók között csak a Közép-magyarországi és a Közép-dunántúli haladja meg. Régión belül az átlagosnál Borsod-Abaúj-Zemplén sűrűbben, Nógrád és Heves ritkábban lakott.

A régió versenyképességét nagyban meghatározza elérhetősége a fő, különösen a nyugateurópai piacokról. Az elmúlt időszakban az M3-as autópálya Miskolcig való kiépítésével sokat javul a helyzet, de ez a régió északi perifériális térségeinek (Salgótarjáni, Ózdi, Sátoraljaújhegyi térségek) elérhetőségén nem sokat változtatott a térségbe vezető utak áteresztő képessége és minősége miatt.

A régióban az országos közúthálózat hossza 2004. évben 4792 km volt, ami növekedett az utóbbi évek autópálya fejlesztésének köszönhetően. Az útsűrűség – a 100 km²-re jutó úthálózat hossza – 35,7 km, ami az aprófavas településszerkezet miatt az országos átlagnálkissé nagyobb.

Északon a kis hegyvidéki falvak között az utak minősége jelent problémát. A régió déli, Tiszához közeli településein viszont nem megfelelő az útellátottság, több településnek a megközelítése nehézkes, a kistérségi központok vagy a megyeközpontok elérési ideje hosszú. Kimutatható, hogy a régióon belüli társadalmi-gazdasági fejlettségi egyenlőtlenségek kialakulásának egyik oka a kistérségek, illetve központjaik elérhetőségében megmutatkozó különbség, valamint a nem megfelelő minőségű és szerkezetű közlekedési hálózat.

A régió utjai több mint 98%-ban szilárd burkolatúak, az úthálózattal kapcsolatban elsősorban minőségi problémákat lehet tapasztalni.

A közúti gépjárműállomány az elmúlt négy évben is számottevően bővült (22%-kal), melyben a személygépkocsik darabszám-növekedése játszotta a vezető szerepet, ami a javuló jövedelmi helyzetre és a közúti közlekedés bővülésére utal. A régióban a gyarapodás mértéke az országosnál is magasabb volt, azonban az ellátottságban való lemaradás még mindig jelentős.

A vasúthálózat tekintetében meghatározó a Budapest-Miskolc fővonal, amely a legnagyobb forgalmat bonyolítja le és megteremti az összeköttetést Szlovákiával is. A fővonal mentén több nagy vasúti csomópont (Hatvan, Füzesabony, Miskolc, Szerencs) található.

A vasútnál lényegesen jobb a helyközi autóbuszjáratokkal való ellátottság. A megállóval rendelkező települések aránya közel 100%, bár a járatsűrűségben igen lényeges eltérések vannak.

Az életminőség szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír az egészséges ivóvízhez való hozzájutás. A régióban a közegészségügyileg megfelelő ivóvízzel nem rendelkező települések száma 1990-ben még 157 volt (minden negyedik település), ez a probléma 2004-re teljesen megszűnt.

A vezetékes vízálózatba 2003-ban a lakások közel 88%-a volt bekapcsolva, ami még mindig a legrosszabb arány az országban. E probléma leginkább az Abaúj-Hegyközi, az Encsi és a Szikszói kistérségekben jelentkezik.

A közművek közül legkritikusabb a közcsatornával való ellátottság. A 2001-es népszámlálási adatok szerint a Bodrogi kistérségben nincs közcsatornával ellátott település, az Abaúj-Hegyközi kistérségben a lakások 3,3%-a, míg a legjobb helyzetben lévő Miskolcon a lakások 80,9%-a van bekötve a közcsatorna hálózatba.

Az utóbbi öt évben a kormányzati, regionális, valamint megyei területfejlesztési támogatásoknak köszönhetően több kistérségben is jelentősen nőtt a közcsatorna hálózatba bekötött lakások aránya.

A régióban a csatornázást, illetve a szennyvízkezelést nehezítik a változatos domborzati viszonyok és az aprófalvas településszerkezet, mely nem tartozik a központilag preferált célterületek, a szennyvízkezelési agglomerációk közé.

A régióban a rendszeres hulladékgyűjtésbe – a 2003. évi adatok szerint – a lakások jelentős része, 93%-a volt bevonva.

A keletkezett hulladékoknak mintegy egyharmadát hasznosítják újra (pl. Hejőpapi Regionális hulladéklerakó fejlesztése révén), aminek a fele mezőgazdasági és élelmiszeripari nem veszélyes hulladékokból adódik. Sokkal kedvezőtlenebb a helyzet az ipari és egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladékok, valamint a települési szilárd hulladékok tekintetében.

Az Észak-magyarországi régióban az országos átlagnál lényegesen rosszabb a lakások komfortfokozata.

A vállalkozásoknak és különösen a nagyobb létszámot foglalkoztató termelő vállalatoknak alapvetően az ipari parkok adnak helyet. A régió számos kistérsége rendelkezik ipari parkkal, melynek egy része zöldmezős terület, míg más része régóta használt iparterületként kapott ipari park minősítést. A 25 ipari park betelepítettségi aránya 2005 végén 57%-os volt, ami

magasabb az ország összes ipari parkjának átlagánál (48,5%). 2005 év végén a régió 1335 ha-on működő ipari parkjaiban 533 vállalkozás mintegy 23 ezer főt foglalkoztatott, miközben a vállalkozások árbevétele - az országos átlagot el nem érve (64%) - közel 60%-ban származott exportból.

A régióban a településszerkezetbe szervesen beépült nagyobb kiterjedésű barnamezős területek a következő településeken vannak: Miskolc, Salgótarján, Ózd, Bátorfyerenye, Balassagyarmat és Borsodnádásd. A régióban még 22 településen, vagy azok külterületén található barnamezős terület,

Az Észak-magyarországi régióban a gazdaság részéről a legjelentősebb légszennyezést kiváltó üzemek elsősorban az erőművek, acél- és vegyipari vállalatok. A régióban a legjelentősebb légszennyező ipari ágazat a villamos-energia ipar, az összes szennyezőanyag kibocsátás több mint 90%-át ez az ágazat adja.

A felszíni vizek minősége az elmúlt időszakban javult a régióban (is). Sajnálatos azonban, hogy ez a javulás, döntően nem a szennyvíztisztítás mértékének növekedése révén valósult meg, hanem amiatt, hogy a szennyező üzemek vagy csődbe mentek, vagy termelésük miatt a szennyezőanyag-kibocsátásuk is csökkent. Az új üzemek szennyezőanyag-kibocsátása általában megfelelő, határérték alatti.

A régió déli, alföldi területei egyáltalán nem erodáltak, a hegységekben magas az erdősültség, ami védi a talajt az eróziótól. A biomassza célú növénytermesztést, erdősítést sok esetben korlátozzák a talaj vízgazdálkodási tulajdonságai.

Az ország ezen régiójában van a legnagyobb kiterjedésű természetvédelmi terület, a régió területét négy nemzeti park és öt tájvédelmi körzet érinti.

2004-ben a régióban 1000 lakosra 305 távbeszélő vonal, 100 háztartásra 111 mobiltelefon jut. A mobiltelefon lefedettség az elmaradott kistérségeinkben nagyon gyenge. 2004-ben a vállalkozások 80% használt számítógépet, és 60%-a internetet. A lakosság számítógép és internet használata a gazdálkodó szervezetekénél tapasztaltnál jóval alacsonyabb. Az aprófalvas településeken az önkormányzatok és a lakosság számítógép, internet és e-mail használata rendkívül alacsony.

Észak-Magyarországon a népesség iskolai végzettség szerinti megoszlása az országos átlagnál kedvezőtlenebb, miközben az országos átlaghoz képest csak kis mértékben több a 8 általános iskolai osztályt nem végzett lakosok aránya. Ugyanakkor az országos átlagnál jóval kisebb a középfokú és felsőfokú végzettségűek aránya a régióban.

A népesség iskolai végzettsége szerint összességében a nagyobb és gazdaságilag fejlettebb városi térségekben (Egri, a Miskolci, a Tiszaújvárosi, a Gyöngyösi és a Salgótarjáni kistérségben) kedvező a helyzet. Ugyanakkor sokhelyütt rendkívül kevés a közép- és felsőfokú végzettségűek aránya, különösen a gazdasági-társadalmi szempontból hátrányos helyzetű Abaúj-Hegyközi, Bodrogi, Mezőcsáti, Szikszói, Belpátfalvai, Pétervásárai, Hevesi és Szécsényi kistérségekben, ami korlátokat jelent a munkahelyteremtés ösztönzése szempontjából.

A régióban az ezer lakosra jutó középfokú oktatási intézményekben tanulók száma megegyezik az országossal. A gimnáziumi képzésben résztvevők aránya a legalacsonyabb a régiók közül, ugyanakkor a szakközépiskolákban tanulók aránya itt a legkiemelkedőbb. A középfokú oktatás javarészt a városokra koncentrálódik, különösen kiemelt szerepe van ebben a széleskörű iskolaválasztékot kínáló megyeszékhelyeknek, ahol a középfokú oktatásban tanulók több mint fele koncentrálódik.

A felsőoktatási intézmények működésének helye szerint az ország régiói közül Észak-Magyarországon a legalacsonyabb az ezer lakosra jutó nappali tagozatos hallgatók száma. Közülük legtöbben a Miskolci Egyetemen tanulnak, mely a régió legjelentősebb felsőoktatási

intézménye, amely jelentős kutatási háttérrel rendelkezik, tanszékei szerteágazó kutatómunkát folytatnak a természettudományok, a műszaki tudományok, a társadalomtudományok, a bölcsészettudományok és a művészetek területén, különböző tudományágakban, *alapkutatásokat, alkalmazott kutatásokat és kísérleti fejlesztéseket* egyaránt végezve.

3.2 Kassai Régió

Kassa régióban 2379 km hosszú úthálózat van, ami a Szlovák Köztársaságban lévő utak hosszának 13,4 %-át képviseli. A Kassa önkormányzati régió teljes területére vetítve, ami 6751 km², az útsűrűség 0,352 km/km². Az útsűrűség a Kassa önkormányzati régióban, km/1000 lakossal mérve, 3,106. 2004-ben, a másodrendű utak 46 %-a és a harmadrendű utak 42 %-a igen rossz állapotban volt a régióban.

A szállítási hálózat gerincét két szállítási tengelyét, a Nyugat-Dél (Rzesow-Prešov-Košice) és Nyugat-Kelet (Košice-Mihalovce-UA) tengelyek adják. Ezek a fő szállítási útvonalak kapcsolódnak az európai szállítási hálózathoz, ami lehetővé teszi Kassa régió, Kassa város és környéke összekapcsolását a környező államokkal, az EU tagállamokkal és más államokkal kelet-nyugati és észak-déli irányban.

A két településfejlesztési pólus – Kassa és Eperjes - közötti kis távolság lehetővé teszi a gazdasági és társadalmi élet intenzív áramlását, és háttéré révén, régiókon átívelő kapcsolatokat hozva létre.

Az országutak hálózatát tekintve, az eddig befejezett útépitések az átfogó úthossznak csak 0,2 %-át (5 km) képviselik Kassa régióban. Tekintettel e tényre, a régiót lemaradó térségek tartják, ami infrastrukturális fejlesztést igényel.

A gyorsforgalmi utak nem kielégítő kiépítettsége a szállítási biztonság és szállítási intenzitás nagyon alacsony szintjével jár együtt, ami azt bizonyítja, hogy az E50 hálózat gerinc kapacitása (Žilina-Košice és Košice-Michalovce) jelenleg már kritikus szintet ért el, különösen a fejlesztési pólusokban.

A közúti összeköttetés minőségének a javítása érdekében Kelet-Szlovákia és az ország többi része között, valamint Észak-Magyarországgal és Dél-Lengyelországgal, szükség van a D1 országút és az R4 (Košice – Milhost' HU) és R2 (Košice – Rožňava - Zvolen) gyorsforgalmi utak befejezésére.

A Kassa és Eperjes körüli elkerülő utak és az országúti bekötőutak kiépítése a kelet-szlovákiai fejlesztési pólusokhoz nagyjelentőségű témák.

A szlovák vasúthálózat gerincét az alábbi vágányokból álló, ún. háromszög oldalai adják: Košice – Žilina, Žilina – Bratislava és Bratislava – Zvolen – Košice.

Kassa régió 789 km vasúttal rendelkezik. Kassa régió vasúti infrastruktúráját az ukrán határig kiépített széles nyomtávú vasútvonal egészíti ki Haniska pri Košiciach és Maľovce között.

A régióban meglévő vasúti vágányok és kettős vágányok hosszának az aránya a vasútvonalak teljes hosszához képest itt a legmagasabb a Szlovák Köztársaságban.

Kassa régióban van a kassai nemzetközi repülőtér, ami polgári repülőtér mind a belföldi, mind a nemzetközi légi összeköttetés számára. A repülőtér menetrend szerinti (Bécs, Pozsony és Prága) és charter járatokat üzemeltet. Az utasok számának éves növekedése egy pár éve tartóan 15-17 %-on van.

Az ivóvíz készlet - mind felszíni, mint felszín alatti – helyzete a régióban eltérő. Viszonylag kedvezőek a feltételek a régió északi és észak-nyugati részén, ahol az ivóvizet két kiváló vízellátó rendszer biztosítja.

Kassa régióban a lakosság átlagos bekötöttsége az ivóvíz hálózatba 83,6 %, ami meghaladja a 82,7 %-os szlovák átlagot. Ez az átlag jelentősen befolyásolja a kassai lakosság bekötöttségi értékét, ami csaknem 100 %; a helyzet a régió egyéb kerületeiben kevésbé kedvező (Kassa-okoli kerület – 41 %, Gelnica – 55 %, Trebišov – 59 %).

A lakosság hálózati ivóvíz ellátottsága magas, azonban a lakossági szennyvízkibocsátás bekötöttsége a szennyvíz hálózatba és a vízkezelő létesítményekbe (ČOV) alacsonyabb mértékű, ami nem felel meg a felszíni vizek védelme követelményének. A szennyvízbekötöttség alacsony szintje akadályává válik a régió további fejlődésének. Kassa régióban a lakosság átlagosan 60,0 %-a (magában Kassa városban 91 %) csatlakozik a közösségi szennyvíz csatornarendszerhez, mely szám az egész köztársaság átlaga fölött van. Néhány kerület jelentősen elmarad, mint pl. Kassa-okolie (12 %), Trebišov (34 %) és Gelnica (41 %). Általában elmondhatjuk, hogy a műszaki infrastruktúra tekintetében a régió jelentősen el van maradva. A nyilvánosságra hozott átlagértéket jelentősen javítják a városi települések, ahol az infrastruktúrához történő csatlakozás lényegesen magasabb, főként a vízellátás és szennyvízelvezetés területén. A vidéki és külvárosi települések jelentősen alatta maradnak a kerület átlagértékeinek.

Gázellátás szempontjából, Kassa térség kedvező helyzetben van. Az Ukrajnából jövő nemzetközi gázvezeték a régió déli részén halad át, csakúgy, mint az UHP (nagy nyomású) és a HP (nagy nyomású) tranzit gázvezetékek is. A lakosok rácsatlakozása egy gázelosztó hálózaton keresztül történik. A nagyobb lakóterületek és az elérhető vidéki települések általában az elosztó hálózatra csatlakoznak; a problémák a nehezen elérhető távolabbi területek csatlakoztatásával vannak (mint pl. a Gelnica kerület, Košice-okolie, stb.).

Az elektromos energia előállítása tekintetében, a régió csak részben önellátó; az elektromos ellátást részben saját forrásokból, a régióban lévő erőművekkel biztosítja. A fő elektromos áramellátó források a Vjany I és II Erőmű, a Kassai Erőmű, az US STEEL Erőmű és a Ružini Vízierőmű.

A népgazdaság piacgazdasággá történő átalakítása befolyásolta a lakásépítések finanszírozását is. A lakásépítés csökkenése következett be, és az állami részvétel a lakásépítés területén 85 %-kal esett vissza. Ez az átalakítási folyamat jelentős változásokat hozott a lakások tulajdonosi szerkezetében is.

A lakóterületek szerkezete és a tehermentesítő terület Kassa régióban a területet a félig városiasodott régiók közé sorolja urbanizációs szempontból, miközben a régió egyrészt a nagyszámú lakosságot koncentráló Kassa agglomerációból, másrészt gyéren lakott külterületekből áll.

Jelenleg, a telekommunikációs piac a régióban gyors szolgáltatás-fejlődésen megy át. Ezt a digitális technológiák fejlődése és a befektetések fejlődése befolyásolja. A telefon kommunikáció modern módszereinek az átvétele megteremti a további választéknövelés és az új telekommunikációs szolgáltatások (ISDN, DSL, IN és Internet) volumen-növelésének lehetőségét is. A technológiai fejlődésnek köszönhetően, az információ technológia piaca gyorsan fejlődik, azonban, más EU országokkal összehasonlítva, még mindig nem hozta meg

a gyors internetezést és a társadalom gyors tájékoztatását. Még a szélessávú Internet hálózat penetrációjának azt a mértékét sem hozta el, ami a régi EU-15-ben fennáll. Ennek egyik lehetséges oka a lakosság alacsony vásárlóereje, ami a telekommunikációs szolgáltatások jelenlegi szintjén nem teszi lehetővé az emberek számára az Internet otthoni használatát a háztartások egyéb kiadásainak a megengedhetetlen csökkentése nélkül. Kassa régióban a teljes Internet lefedettség Szlovákia összes Internet felhasználójának 14 %-át teszi ki. Kassa régió Gelnica (Dobšina régió) és Veľké Kapušany nincsenek lefedve gyors Internet csatlakozással.

Az összes bemutatott összetevő értékelését figyelembe véve, a régiót jelentősen befolyásolják és arra jelentős hatással vannak a termelési és egyéb tevékenységek, főként Kassa I – IV, Michalovce - Humenné – Vranov and Spiš helyszíneken.

A régi lerakók környezeti terhet jelentenek. A régi lerakóhelyek felszámolása és azok rekultivációja az egész régió hulladékkezelésének egyik elsődleges célkitűzése.

Négy nagy védett terület van Kassa régióban (a Szlovák Paradicsom, a Szlovák Karszt, Vihorlat és Latorica). Az első kettőt a turisták kedvelik. A Szlovák Paradicsom Nemzeti Park három régió területén fekszik (Besztercebánya, Eperjes és Kassa). A Szlovák Karszt Kassa régióban helyezkedik el, Michalovce és Trebišov kerületekben.

Kassa régió nagyon sok országos természeti nevezetessége, természeti nevezetessége, védett területe, országos természeti rezervátuma és természeti rezervátuma van.

Kassa régió középiskolai hálózatában, ami a Szlovák Köztársaság összes iskoláinak a 15,33 %-át kitevő 142 iskolából áll, összesen 47 188 diák tanul, akik a Szlovák Köztársaság összes diákjának 14,4 %-át képviselik.

A Szlovák Köztársaságban a középiskolai hálózat az alábbi iskolákból áll:

- Gimnázium
- Szakirányú középiskola (SOŠ)
- Közös középiskola (ZSS)
- Középfokú szakmunkásképzők és ipari tanuló iskolák (SOU a UŠ)

Közvetlenül Kassán három egyetem található (Műszaki Egyetem, P.J. Šafárik Egyetem és az Állatorvosi Egyetem), valamint más egyetemek három kihelyezett tagozata (Žilina Egyetem, Nyitrai Szlovák Agráregyetem és a Pozsonyi Közgazdasági Egyetem). A régióban lévő egyetemeken tanuló hallgatók összes száma 22 005. Az egyetemi oktatás fejlesztése területén a Szlovák Köztársaság egyik fő célkitűzése az egyetemi oktatás színvonalának a növelése és annak beillesztése az európai oktatás összefüggéseibe.

Kassa önkormányzat régióban az élethosszig tartó tanulási piac széleskörű oktatási programokat kínál. A felmérések szerint, a magánmunkaadók használják a magánszervezetek által felkínált továbbtanulás és az élethosszig tartó tanulás formáit (51 %), melyeket az iskolák és egyetemek (16 %), majd pedig a saját intézmények által nyújtott oktatás követnek (13 %).

Az IT oktatási programokat mind kereskedelmi alapon, mind a munkaügyi irodák forrásaiból valósítják meg. A tanfolyamok különböző területekre összpontosítanak, a közgazdaságtól, könyveléstől, marketingtől és irányítástól kezdve a speciális szakmunkásképzésig.

2002. után a szlovák külkereskedelmi volumen fokozatosan növekedett. A külkereskedelem összvolumene 2004-ben a külkereskedelmi forgalmat 29,6 %-kal haladta meg, összehasonlítva a 2002. évvel.

Míg a 25 EU állam általában viszonylag stabil export-import volumennel rendelkezik, addig Szlovákiában az export-import volumen növekszik. Jelentős növekedés látható az export területén, ami a szlovák gazdaság fokozatosan növekvő versenyképességéből ered.

2005-ben, összehasonlítva a 2004. évi helyzettel, az árúk és szolgáltatások külkereskedelmi egyensúlya (standard áron) 27,3 milliárd szlovák koronával növekedett és 62,9 milliárd szlovák koronát tett ki. A külkereskedelmi deficit az árúk területén 74,7 milliárd szlovák koronát ért el. 2005. év folyamán az árúk és szolgáltatások tényleges exportja gyorsabban emelkedett, mint az import, és a szolgáltatások aktív export-import egyensúlya elérte a 11,8 milliárd szlovák korona összeget.

Ami a magyar vállalatok export lehetőségének a feltárását illeti, a SITC nomenklátúra szerinti import szerkezetet kell figyelembe venni. A nomenklátúra szerint, az élelmiszer import jelentősen emelkedett: 2004-ben az import összvolume 7 388 millió szlovák koronával (24,3 %) volt magasabb. 2004-ben az árúk össznövekedése 94 490 millió szlovák koronát tett ki, ami 11,2 %-ot képvisel. A teljes import volumen legnagyobb részét gép és berendezés alkotja, ami az összes importnak kb. 40 %-át adja.

Az egyes országokból a Szlovák Köztársaságba irányuló import növekedőben van. Jelentős változás következett be az EU országokból származó importban miután Szlovákia 2004-ben csatlakozott az EU-hoz: az import jelentősen, 268 861 millió szlovák koronával, növekedett.

A Gazdasági Minisztérium alatt működő Szlovák Beruházási és Kereskedelemfejlesztési Ügynökség (SARIO), a Szlovák Kereskedelmi és Iparkamara (SOPK), és az Export-Import Bank (EXIMBANK) felhatalmazást kaptak a szlovákiai üzleti szektor fejlesztésének támogatására, főként a szlovák árúk exportjának és az alvállalkozásoknak a támogatására, valamint a külföldi befektetők helyszínre való vonzásának az elősegítésére.

2004-től kezdődően, a szlovák adórendszert szabályozó jelentős új törvények léptek életbe. A szlovák adórendszer jövedelemadóból, hozzáadott értékadóból (VAT), jövedéki adóból, ingatlanadóból, gépjárműadóból és egyéb helyhatósági adókból áll. 2004. január 1-ei hatállyal az általános adókulcs az adóalap 25 %-áról 19 %-ára csökkent.

A SITC nomenklátúra szerinti árúk exportja terén jelentős növekedést láthatunk az ásványolajok exportjában, ahol 2004-ben Szlovákia 43,2 %-kal többet exportált, mint 2003-ban. Az élelmiszer export 29,6 %-kal növekedett. 2003-mal összehasonlítva, 2004-ben az összes export 92 141 millió szlovák koronával növekedett, ami kb. 11,5 % képvisel. Az összes exporton belül a legnagyobb arányt a gép és berendezés területe adja, ami 2004-ben elérte az összes export 46 %-át.

2003. évvel összehasonlítva, a Szlovák Köztársaságból származó export legjelentősebb változása az EU országokba irányuló exportban következett be, ami 275 553 millió szlovák koronával lett magasabb. Ez a jelentős növekedés annak volt az eredménye, hogy a Szlovák Köztársaság abban az évben csatlakozott az EU-hoz.

Export szempontjából a legfontosabb üzleti partnerek Németország, a Cseh Köztársaság, Olaszország, Ausztria, Magyarország, Lengyelország, de olyan országok is, mint Franciaország, Hollandia és Nagy Britannia is.

A high-tech termékek aránya a Szlovák Köztársaságból származó összes exportban nagyon alacsony és lényegesen elmarad az EU-25, vagy az EU-15 országaiban meglévő értékek mögött. Nyilvánvaló, hogy a nemzetközi piacokra történő terjeszkedés megkívánja, hogy felállítsuk a szabályokat a szabványok és a termékek minősége, műszaki

szabványosítás, bevizsgálás, akkreditáció, tanúsítás, az ipari és szellemi tulajdon védelme, valamint a minőségpolitika terén.

Az elmúlt három évben a tanúsított termékek bevezetése a vállalatoknál nagymértékben emelkedett, ami azonban nem mondható el a bevezetett minőségirányítás tanúsításáról, ahol a mennyiség erősen ingadozott az elmúlt néhány évben. A múlt évben a tanúsított termékek értéke jelentősen visszaesett, ami a kutatás és fejlesztés nem kielégítő finanszírozásának az eredménye lehet, különösen a kelet-szlovákiai régióban.

Szlovákiában sem a formális, sem az informális társulást nem támogatják természetesen a kulturális és történelmi összefüggések, ami néhány fejlett országra jellemző (Olaszország), és sok esetben bizalmatlanság és fenntartás uralkodik, néhány, a 90-es évek elejéről származó negatív tapasztalat következtében is. A céhekbe, kamarákba, vagy társaságokba való tömörülés nem igazán általános.

Eddig az alvállalkozói kapcsolatok és a meglévő szakmai csomópontok feltérképezése nem történt meg részletesen Kassa régióban, ezért, nehéz számszerűsíteni a gazdasági együttműködésből eredő előnyöket.

Amikor a régióban az egyes iparágak helyzetét mértük fel, a lokalizációs koefficiens – LQ -módszert alkalmaztuk. Egy adott régióban, a stratégiai pozícióban lévő iparágakat ennek a koefficiensnek az alkalmazásával lehet azonosítani, miközben ezt a faktort potenciális illékonyágúnak kell tekinteni mind országos, mind helyi szinten. A fémek és fémtermékek gyártása, ami domináns jelentőségű az alkalmaztatásban, tükröződik a lokalizációs koefficiensben is.

Összehasonlítva a 2004. évet a 2000. évvel, a termelés aránya (a bruttó forgalom alapján) 23 %-kal, a nyilvántartott hozzáadott érték, pedig több, mint 70 %-kal emelkedett a régióban a Szlovák Köztársaság ipari átlagértékeihez képest. Az összegyűjtött adatok azonban, világosan dokumentálják az alkalmaztatás stagnálását a 20 főnél többet alkalmazó vállalkozásokban, valamint azt, hogy az alkalmaztatás egészének növekedését az ipari termelésben a max. 20 főt alkalmazó kis licenc felhasználók és vállalkozások biztosítják.

4. A keresleti és kínálati oldal elemzése

A NORRIS Projekt keretében a keresleti és kínálati oldal felmérése 2006. decembere és 2007. áprilisa között zajlott, az Európai Unió ajánlása alapján.

Az előzetes kutatások alapján az innovációs felmérés az alábbi gazdasági ágazatokra terjedt ki. A kassai és észak magyarországi régióban is fontos szerepet betöltő ágazatok:

- gépgyártás;
- elektromos és optikai felszerelések gyártása;
- élelmiszeripar;
- alapanyaggyártás;
- környezetipar.

Az Észak-Magyarország esetében fontos ágazatok:

- vegy- és műanyagipar;
- fémgyártás és –megmunkálás;
- szállítmányozás és raktározás.

4.1 Kínálati oldal

Az innovációt nyújtó szervezetek a régióban főként kutatóintézetek, felsőbb fokú oktatási intézmények, vagy olyan szervezetek, melyeket az említettek hoztak létre. A kutatóintézetek nem függetlenek, mert a felsőbb fokú oktatási intézmények vezetik őket, ami befolyásolhatja tevékenységük jellegzetességeit. Felismerhető, hogy léteznek újonnan alapított for- és non-profit formációk, melyek többnyire klasszikus formát öltenek (kft., stb.), de újfajta társaságok is vannak (együttműködő kutatóintézet, inkubátorok). Az innováció és az innováció transzfer területén ezek az együttműködési módok jó megoldást jelentenek a régióban, sőt, az egész ország területén, és az ezen együttműködések alapuló tapasztalatok más területeken is hasznosak lehetnek.

Az információgyűjtés szerkezete és számai

<i>Szervezeti megnevezése</i>	<i>típus</i>	<i>A kérdés eszköze</i>	<i>Minták (célzott)</i>		<i>Minták (tényleges)</i>	
			<i>száma</i>	<i>száma</i>	<i>száma</i>	<i>száma</i>
			SK	HU	SK	HU
<i>1. Technológia átadók</i>		<i>D 4.1.</i>	<i>18 minta</i>	<i>18 minta</i>	<i>17</i>	<i>20</i>
<i>2. Üzlet-támogató struktúrák</i>		<i>D 4.3.</i>	<i>12 minta</i>	<i>12 minta</i>	<i>10</i>	<i>9</i>
<i>3. Nyilvános szervezetek</i>		<i>D 4.1.</i>	<i>6 minta</i>	<i>6 minta</i>	<i>4</i>	<i>2</i>

A következőkben egy rövid leírást adunk az új együttműködési módokról:

Kooperatív kutatóintézetek: a felsőbb oktatás, egyéb non-profit kutatási ágazatok és a vállalkozási és üzleti innovációs szféra összekapcsolódása, ahol létrejön az oktatás, a kutatás-fejlesztés, a tudás és a technológia-transzfer integrációja.

Egyetemi decentrum: tudományos, oktatási és innovációs (stb.) alközpont, hasonló tevékenységgel.

Inkubátor: fogalom és eszköz is, egy olyan egység (vagy munkaterület), amely csak kezdő KKV-k számára nyújt közszolgáltatásokat és üzleti-hivatalos segítséget, rendszerint piaci áron. Segíthet fejleszteni a vállalatokat, munkahelyeket teremteni egy speciális területen.

Legfontosabb megállapítások a kínálati oldal értékelése és elemzése alapján

	Technology Resource Centres	Business Supporting Structures	Public Organisations
<p>1. téma A regionális innovációhoz kötődő tőke rendelkezésre állása, hozzáférhetősége és felhasználási mintázata:</p>	<p>A többnyire visszatérő vélemények a regionális innovációs tőke eloszlásáról inkább pesszimisták voltak, a következő típusú válaszok születtek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bonyolult folyamatok és adminisztrációs eljárás. – Lassú döntéshozatal. – Túl lassú a működési folyamat. – Nehéz pénzhez jutni. – Hosszú folyamat. – Bürokratikus. – Korlátozott elérhetőség. 	<ul style="list-style-type: none"> – A pályázati/árajánlati lehetőségek jó irányba tartanak. – A programszerű támogatások hatékonyabbak lennének. – Fenntarthatóvá teszik a programokat/projecteket, segítik a projectek folytatását. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zárt rendszer. – Szükséges, hogy folyamatos legyen a hozzáférhetőség. – A támogatottak a szervezetek szélesebb köréből kell, hogy kikerüljenek. – Legyen ésszerű a hasznosítási folyamat. – A döntéshozatalt le kell rövidíteni. – A támogatottak kifizetése legyen gyorsabb, és kevesebb adminisztrációt igényeljen.
<p>2. téma Együttműködés a partnerekkel:</p>	<p>Minden megkérdezett technológia szolgáltató hangsúlyozta a nemzeti és nemzetközi kutatási együttműködések. Az együttműködés különböző módjait választották, de néhány közös témát megemlíthetünk:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Közös kézikönyvek és tankönyvek kiadása – FP5 project kidolgozása – Közös kutatási projectek – Főként tanító tevékenység (oktatás – tanfolyamok) – Konferenciákon történő részvétel, ill. azok szervezése <p>Néhány esetben problémát jelentettek a nyelvi nehézségek.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Keresik az együttműködést a lehetséges partner szervezetekkel. – Próbálnak egyre több nemzeti és EU-s támogatást szerezni. – Próbálnak project-partnereket találni (konzorciumot létrehozni), hogy még nagyobb hatékonyságot érjenek el az együttműködésekben.
<p>3. téma Az innovációhoz kapcsolódó tevékenységek fő húzóereje:</p>	<p>Az innovációs források esetében a húzóerők nagy szerepet játszanak, meghatározóak az irányítási eszközök, befektetések, motivációs eszközöket alkalmaznak, és meghatározott belső fejlődési irányokat választanak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kutatási és emberi erőforrások szabad elérhetősége – Fennálló együttműködések tudósokkal – Jó kapcsolat más kutatóintézetekkel – Személyzet <ul style="list-style-type: none"> • Innovációs potenciál • Tudásalap • Kiváló személyzet és laboratórium (felszerelés) 	<ul style="list-style-type: none"> – A területi fejlődés szükségessége – A tapasztalat és a szakértelem fejlesztése szervezeteinknél – A régió csupán néhány vállalata támaszt igényeket – Külön feladat kell, hogy legyen az KKV-k ösztönzése innovációs szolgáltatási támogatás által – Az oktatás, a nyílt napok és a terjesztés megfelelő eszközök lehetnek az KKV-k innovációs tevékenységének ösztönzésére 	<ul style="list-style-type: none"> – Igény (az üzleti szférából) – Megváltoztatják a gazdasági szerkezetet a régióban

HU	SK
Bármely típusú szervezet dominanciája a régióban	
<p>Észak-Magyarország legfontosabb szervezete a Miskolci Egyetem, köszönhetően számos (több mint 100) tanszékének. Főként a mérnöki karok folytattak sok kutatást az KKV-kkal, de ezek a karok nagyvállalatokkal is dolgoznak, mint pl. a Bosch vagy a MOL. Az egyetemen rendelkezésre áll az infrastruktúra az alapkutatásokhoz – feltéve, hogy a kutatásban résztvevő tanszék már kiépítette infrastrukturális hátterét. (Sajnos sok tanszéknek csak 20 évnél idősebb kutatási háttere van.)</p>	<p>A Szlovák Tudományos Akadémia (SAV) és a Kassai Műszaki Egyetem Elektrotechnikai és Informatikai Karának Elektromos Hajtóművek és Mechatronika Tanszéke bír kiemelkedő jelentőséggel.</p>
A vizsgált szervezetek kutatási területei	
<p>Menedzsment és gazdaság Mechatronika Termelés módszertan Gyártási folyamat Égetési technológia és hőenergia Elektrotechnika-Elektronika Logisztika Geofizika Mezőgazdaság Környezetvédelmi technológiák Energiahasznosítás</p>	<p>Menedzsment és gazdaság Aeronautika Nanotechnológiák, biotechnológiák Elektronikai technológiák Mechanikus elektronika Energia mérnökség Robotika Biztonságirányítás Környezetirányítás Kísérleti fizika Elektronikus eszközök fejlesztése és előállítása a kábel nélküli adatforgalomhoz, telemetriához, technológiai folyamatok méréséhez, szabályozásához és automatizációjához Stratégiai tervezés és tanácsadás támogatása Mikro-kölcsön programok Pénzügyi szolgáltatások, kiskereskedelmi és testületi bankügyek Általános mérnökség Metallurgia Új anyagok kutatása és kifejlesztése</p>
Az innovációs támogató tevékenységek közvetlen alkalmazottai	
<p>A kérdőívekre és interjúkra adott válaszok alapján az innovációs támogató tevékenységek alkalmazotti létszáma 10-49 fő közötti. Ez a szám különböző lehet a különböző típusú intézményekben. A technológia szolgáltatók alkalmazottainak kb. 70%-a K+F területen dolgozik (többnyire egyetemi tanszékek és kutatóintézetek), az üzleti támogató szervezetek viszont csupán néhány (2-5) fővel dolgoznak. Ami a technológia szolgáltatókat illeti, az innovációs támogató tevékenységek közvetlen alkalmazottainak halmozott átlaga több, mint 1200.</p>	<p>Ami a technológia szolgáltatókat illeti, az innovációs támogató tevékenységek közvetlen alkalmazottainak halmozott átlaga több, mint 743. Ami az üzleti támogató szervezeteket illeti, a vezetői szint érzékeny csaknem minden alkalmazott egyetemi oktatására, a technikai szint pedig pl.: üzleti támogató szervezet (BSO) munkaerő tevékenységi területei: projectek előkészítése és megvalósítása: 3 alkalmazott, előadói tevékenység: 7 alkalmazott, tanácsadói tevékenység: 2 alkalmazott.</p>

Legtöbbször a döntéshozatal lassúságát okolták a problematikus egyetemi innovációért, amit még a különböző szintek (kar, centrum, gazdasági tanács, egyetemi tanács) is bonyolítottak. Az viszont már örömtelibb, hogy a jelenlegi jogi körülmények között a vállalatokkal történő együttműködés (még a közcégekben is) sokkal hatékonyabb.

A másik kedvezőtlen helyzet az, hogy hiányzik az innovációhoz és K+F-hez kapcsolódó oktatási és képzési téma és a források.

A hatékonyság növelése érdekében elengedhetetlen, hogy erősödjön az együttműködés a kutatók és az innovációs szakemberek (közgazdászok, jogászok, szociológusok, stb.) között. A kutatókat és a kutatócsoportokat irányítani kell.

Minden megkérdezett egyformán mérlegelte a helyi, az országos és az európai piacokat, de kevésbé vették figyelembe az Európán kívüli piacokat. Ez a nézőpont természetesen különböző, az egyes területektől függ. Országos szinten a K+F és az innovációs szolgáltatások és termékek, technológiák a legfontosabbak, a nemzetközi piacon pedig a termékek és technológiai transzferek a leglényegesebbek, ami részletezve főként partnereket, piacot és pénzügyi támogatást (külföldi pénzforrásokat) jelent.

Egy hivatalos együttműködés vagy egy átlagos cég egy másik céggel csupán a vizsgált esetek 50 %-ában kiemelkedő, ilyen nemzetközi kapcsolat csak 2 esetben volt. Ez a helyzet további lehetőségeket vet fel, mert egy közcégben a technológia transzfer sokkal könnyebb folyamat, és előnyös a résztvevők számára.

A kapcsolat hagyományos módját (hivatalos prezentációk, események, kétoldalú tárgyalások), mint a kommunikáció leghatékonyabb módját, megtartják, de új megoldásokat is elfogadnak (pl. fókusz csoportok, innovációs kávéház és bár). Az egyik esetben egy innovációs menedzsert is alkalmaztak.

Az együttműködés/szövetkezés kialakítása néhány esetben nehéz lehet a vállalatok anyagi helyzete miatt (nincs kifizethető összeg a szolgáltatásokra), és ami még nehezebb, az a rendkívüli technológiai felszerelés, a nem pontosan meghatározott feladatok és a határidők. Az első és legfontosabb probléma megoldására az volt az egyetlen lehetőség, ha a vállalatok K+F szerződéseket kötöttek az innovációs alapba történő befizetés helyett. (A nemzetközi jog szerint minden vállalat köteles bevétele egy bizonyos százalékát befizetni az Innovációs Alapba, kivéve ha megbíznak egy külső céget, hogy a vállalat számára K+F tevékenységet folytasson.) Ha ez az összeg nem elég, felhasználható az (ár)ajánlatokban/(pályázatokban?) is, mint saját hozzájárulás.

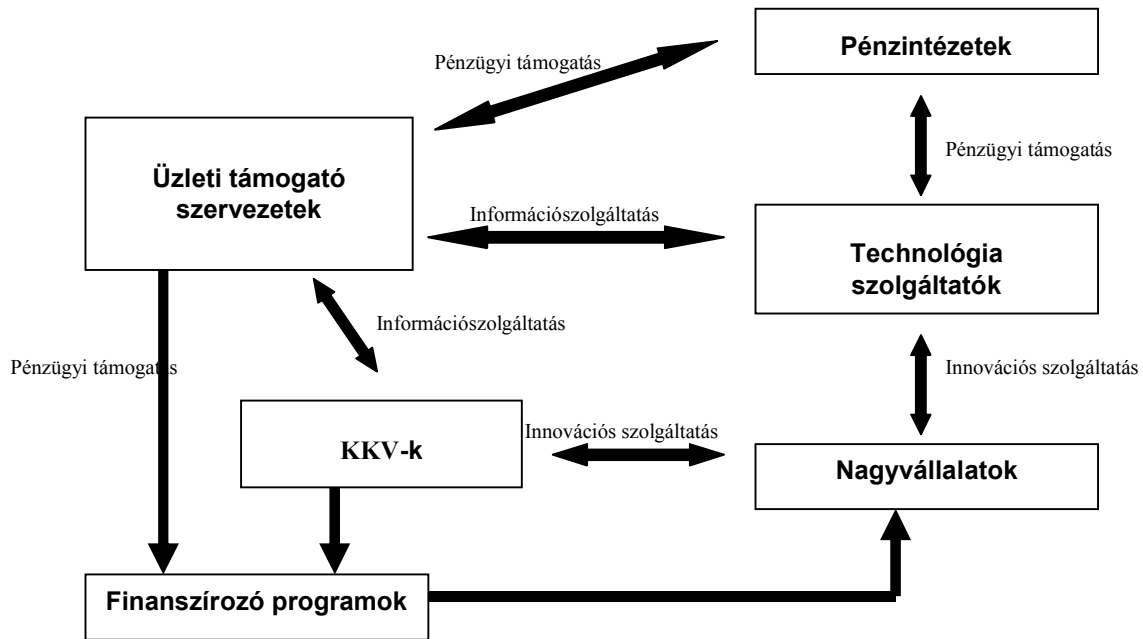
Egy kapcsolat létrejöttéhez a vállalatoknak és a kutató egységeknek is kezdeményezni kell. Egyirányú kapcsolatra csupán 2 példa volt. Ez a nyitottság meghatározhatja a szándékot, a hatékonyság növeléséhez pedig elengedhetetlen. Ráadásul a vizsgált egységek többsége sikeres kapcsolatban állt egy vállalattal a régióból, így egy újabb kapcsolat nem számít újdonságnak.

Az innováció keresleti és kínálati oldalának egyensúlyáról alkotott vélemény szerint a különbség sok esetben elég nagy.

A fő probléma, hogy a vállalatoknak csupán kis hányada gondol az innovációra, elsősorban anyagi okokból, valamint a konzervatív gondolkodás miatt (jelenleg a cégek többnyire “követő-felhasználó” mentalitással rendelkeznek, nem tudnak az újdonságokról, vagy nem akarnak velük foglalkozni). Mindkét oldalt fejleszteni kell: a kínálati oldal az alkalmazott kutatásokat a piaci igényekhez kell, hogy formálja, és növelnie kell infrastrukturális hátterét és humán erőforrás kapacitását. A keresleti oldalon pedig fejleszteni kell az innovatív gondolkodásmód iránti érzékenységet.

A hatékony együttműködéshez elengedhetetlen az egész, projecteket tartalmazó innovációs lánc inkubációja és magas minősége, beleértve a kockázati tőkét is. Többnyire gyors eredmények érhetőek el az információs irányítás fejlesztésével, mert néha a keresleti és a kínálati oldal nem is tud egymásról.

**Különböző innovációs támogató intézmények szervezete a
célvállalatok igényeinek meghatározásához**

A vizsgált szervezetek által biztosítható szolgáltatások listája

Szolgáltatások	Szám	Technológia szolgáltató		Innovációs támogató szervezet		Közintézmények	
		HU	SK	HU	SK	HU	SK
K+F projectek fejlesztése	1	6	-	0	X	0	-
Támogatás az R&D /research&development? – kutatás-fejlesztés?/ vagy innovációs felszerelés beszerzéséhez	2	0	-	1	X	0	-
Képzés és oktatás	3	15	X	0	X	0	-
Minőség és hitelesítés	4	0	-	0	X	0	-
Kísérlet és elemzés	5	2	X	0	X	0	-
Új termék kifejlesztése	6	4	X	0	-	0	-
Technológia bemutatása	7	10	-	0	X	0	-
Technikai konzultáció	8	2	X	0	X	0	-
Támogatás a folyamatok fejlesztéséhez (rendszerek automatizációja)	9	1	X	0	-	0	-
Technológiai információ keresése (szabadalmak, eszközök)	10	3	X	4	-	0	-
Partner keresése	11	2	-	5	X	1	-
Támogatás az innovációs menedzsmenethez	12	2	-	2	X	1	-
Támogatás az üzletek beindulásához / mellékes haszonhoz	13	1	-	4	X	1	-
Támogatás az ipari tulajdon védelméhez	14	0	X	0	-	0	-
Technológiai ajánlatok	15	11	-	0	X	0	-
Technológiai igények	16	0	-	0	X	0	-
Tőke keresése	17	1	-	4	X	1	-
Támogatás az országos/regionális projektekre történő ajánlattétel előkészítéséhez	18	1	-	6	X	2	-
Támogatás az európai/nemzetközi projektekre történő	19	1	-	6	X	2	-

ajánlattétel előkészítéséhez							
Információ az országos/regionális irányelvekről és közsegélyvekről	20	0	-	1	-	1	-
Információ az európai/nemzetközi irányelvekről és közsegélyvekről	21	0	-	1	-	1	-
Támogatás üzleti/termék terv elkészítéséhez	22	0	-	0	X	0	-
Támogatás az üzleti irányításhoz (humán erőforrások, felelősségre vonhatóság)	23	0	-	0	-	0	-
Tevékenységek a vállalkozói dinamizmus előmozdítására	24	2	-	5	-	2	-
Kockázati tőke	25	0	-	2	X	0	-
Támogatás az üzletek nemzetközivé tételéhez	26	1	-	4	X	0	-
Nemzeti piac elemzése	27	2	-	0	X	0	-
Nemzetközi piac elemzése	28	1	-	0	-	0	-
Pénzügyi támogatás	29	0	-	2	X	0	-

A KKV felmérés megállapításai magyar-szlovák összehasonlításban

HU	SK
Az KKV igények értelmezése. Nyilvánvaló hiányosságok	
<p>A válaszolók kihangsúlyozták a kutatási és emberi erőforrások szabad elérhetőségét, a szakértelmet kutatási területükön és egy jól működő konzultációs szolgáltató hátteret.</p> <p>A konzultációs szolgáltatások csak hosszabb ideje tartó kommunikációs periódus után működnek, ami idő-hiányban jelentkezik a piaci igényekben.</p> <p>Az innovációs tevékenység fő húzóerői különben kiegyensúlyozottak Észak-Magyarországon. Az KKV-knak csak ritkán van kapcsolata a technológia szolgáltatókkal, és az egyetemmel is. A nagyvállalatoknak megvan a maguk K+F kapacitása és infrastruktúrája.</p> <p>Az országos (állami) és regionális innovációs támogatásokat nagyon alacsonynak ítélik a válaszadók.</p>	<p>Az innovációhoz köthető tevékenységek fő húzóerői kiegyensúlyozottak – a kínálat ajánlatai a kereslet kezdeményezéseivel. A régióban vagy egy településen egy vállalat működtetésének feltételei közül kiemelték a kutatási kapacitást és kínálatot, valamint a tanácsadó és konzultációs szolgáltatásokat.</p> <p>Az üzleti támogató szervezetek úgy vélik, hogy az innovációs tevékenységek fő húzóereje kiegyensúlyozott. A saját ötletek és saját vásárlói igények jelentik a fő motivációt az KKV-k termékeinek innovációjához. Ezen típusú támogató szervezetek három veszélyt ismertek fel az K+F támogatások piacán: ritkák a K+F előadások, kiszámíthatatlan a hazai piac és az a tény, hogy a nemzeti vállalatoknak megvan a maguk fejlesztési kapacitása és kapcsolatai, és nem adnak anyagi hozzájárulást a K+F tevékenységhez. Az állami és regionális innovációs támogatásokat nagyon alacsonynak tartották! Másrészt viszont a kutatási kapacitás és kínálat, a tanácsadó és konzultációs szolgáltatásokat kielégítőnek vélték.</p>

4.2 Keresleti oldal

A felmérés célja, hogy a szlovák és magyar KKV-kat vizsgálja a tulajdonosi szerkezet, az árbevétel, a méret és egyéb jellemzők alapján. Az elemzés megállapította, hogy az alábbi tényezők tekintetében tapasztalható jelentősebb eltérések.

- foglalkoztatottak száma;
- éves árbevétel;
- legfontosabb piacok;
- alkalmazottak idegennyelvi jártassága.

A Szlovákiában folytatott felmérés mintájában nagyobb számban fordultak elő kisvállalkozások, míg a magyar minta nagyobb arányban tartalmazott nagyvállalatokat.

Nagyobb eltérés mutatkozott azonban az éves árbevétel tekintetében. A magyar mintában 35 % volt azoknak a vállalatoknak az aránya amelyeknek az éves árbevétele a 400,000 euró és a 4 millió euró közötti sávban volt, míg Szlovákiában 25% volt ez az arány. Magyarországon a vállalatok 25%-nak volt 4 millió euró feletti árbevétele, míg Szlovákiában ez az arány csak 10,5 % volt. Ez egy mintán belüli, szignifikáns eltérés, ezért részletes elemzés tárta fel, hogy melyek azok az iparágak az egyes régiókban amelyek a legnagyobb árbevételű vállalatokat foglalkoztatják. A részletes elemzés kimutatta, hogy Szlovákiában általában a gépiparban tevékenykedő vállalatok érik el a legmagasabb éves árbevétel, míg Magyarországon ez inkább az alapanyag gyártásban érdekelt vállalatokra jellemző. Általánoságban is elmondható, hogy a magyar minta magasabb éves árbevétellel rendelkező vállalatokat tartalmazott.

Jelentős eltérések mutatkoztak a főbb piacok tekintetében is. Itt elsősorban a nemzetközi piacokra kell gondolni. Míg Szlovákiában a gépipar a leginkább nemzetközi piacokra termelő iparág, addig Magyarországon ez elsősorban az elektromos és optikai iparág. Ez alapvetően a közvetlen külföldi befektetések e szektorokban tapasztalt nagyobb arányával magyarázható és nyilvánvalóan sokat elárul az egyes iparágak a két régió versenyképességében betöltött szerepéről.

További érdekes különbség a foglalkoztatottak nyelvtudásában mutatkozott. A szlovák mintában szereplő vállalatok alkalmazottai sokkal felkészültebbek az idegennyelv tekintetében.

Szlovákiában a mintában szereplő összes foglalkoztatott 32,9 %-a, Magyarországon azonban csak 13,3 %-a beszél angolul. Hasonló a helyzet a német nyelv tekintetében is. Legszembetűnőbb a különbség az orosz nyelv esetében. Szlovákiában az alkalmazottak 23,6 %-a beszél oroszul, míg Magyarországon csak 0,8%-a.

A felmérés második célja, az innováció szükségességének, a termék és szolgáltatás fejlesztésnek, az innovációs folyamatok elemzésének vizsgálata volt, a célok között szerepelt az egyes partnerek bizonyos innovációs tevékenységek iránti preferenciájának megállapítása is.

A két régiót összehasonlítva a Kassai Régióban magasabb az innováció iránti igény, meglepő módon az alapanyag-gyártásban mindkét régióban relative szerény igény mutatkozik az innováció iránt.

Néhány kisebb különbség felfedezhető a két régió között a termék és szolgáltatás fejlesztésben is. A termékinnováció alapja közel azonos a két régióban. A legtöbb

válaszadó (85 % Magyarországon és 75% Szlovákiában) a fogyasztók által támasztott igényt (keresletet) jelölte meg a termékinnováció alapjának. Hasonló a helyzet a piacra újonnan bevezetett szolgáltatások és termékek átlagos számában is, Szlovákiában ez a szám 21, míg Magyarországon kissé kedvezőbb, 26 az újonnan bevezetett termékek és szolgáltatások száma. Az innováció hiányának oka szintén hasonló a határ két oldalán. A legtöbb vállalkozás a forráshiányt tartotta az innováció legfőbb gátjának.

Merőben más a helyzet az innováció eredményét tekintve. A szabadalmi bejelentések számát, illetve az egyes iparágak közötti megoszlását tekintve a magyar régió kedvezőbb helyzetben van, mint a szlovák. Amíg Magyarországon a szabadalmi bejelentések száma nagyjából egyenlő mértékben oszlik meg a felmérésben szereplő gazdasági ágak között, addig Szlovákiában a szabadalmi bejelentések jobbra csak a gép-, élelmiszer-, és anyaggyártás területére korlátozódtak, különösen jelentős hányaduk származott az alapanyaggyártás területéről.

Az innovációhoz vezető tanulási folyamatot illetően, a kérdőív foglalkozik az innovációhoz szükséges információval, az innováció piaci hasznosulásáig eltelt idővel és az innováció és az együttműködések finanszírozásával.

Az innovációhoz szükséges információk forrásának osztályozásánál nincsenek jelentős különbségek a régiók között. Mindkét régióban az innovációhoz szükséges információk alapvetően személyes kapcsolatok révén jutnak el (jobbára történelmi, hagyományos okok miatt). Az információk általában a vásárlóktól származnak, melyet kiegészítenek a különböző kiállításokon, vásárokon szerzett információk.

Az innovációk piacra jutásáig eltelt időben jelentős különbségek mutatkoznak a két régió között. Amíg Szlovákiában átlagosan 6 hónap telik el amíg piacra jut egy innovációt tartalmazó termék vagy szolgáltatás, addig Magyarországon ez 9 hónapot is igénybe vehet. Ezt támasztja alá az is, hogy a szlovák vállalatoknál több ember foglalkozik innovációval és valamennyivel több pénzt fordítanak innovációra.

Az innováció finanszírozás forrása a magyar vállalatok esetében legtöbbször állami támogatás. Elvértve használnak csak saját forrást például a vállalati minőségbiztosítási rendszer kiépítése esetében, a marketing és értékesítés fejlesztésekor vagy az IT fejlesztés esetében. Minden esetben a legkevésbé kedvelt finanszírozási forrás a bankhitel volt. Az üzleti partnerek vagy a vevők pénzügyi bevonása szintén nem túl népszerű különösen a termelési, és a működési, illetve az oktatási, képzési folyamatok esetében.. A megkérdezett magyar vállalatok csupán 6%-a használná ezt a forrást a fenti célokra.

A szlovák vállalatok képviselőinek más a véleménye. Minden esetben saját forrást használnának az egyéb források helyett. A legszembetűnőbb különbség a termelés és a működés javításának finanszírozásában mutatkozik, hisz a szlovák vállalatok körülbelül 71%-a használna saját forrást erre a célra, csak kevesebb, mint 20 %-uk használna egyéb forrást. A szlovák vállalatok hajlamosabbak külső forrást bevonni Például a termékfejlesztés tekintetében, vagy a technológia fejlesztés tekintetében inkább partnereket vagy banki hitelt vonnának be a finanszírozásba az állami támogatások helyett. Az állami támogatások vállalati célokra való felhasználása nem túlságosan népszerű a szlovák vállalatok körében. Néhány esetben ez csak a harmadik helyen szerepel a vállalati saját forrás, az üzleti partner vagy vevő bevonása után. A szlovák vállalatok egyáltalán nem használnának banki hiteleket az alkalmazottak képzésére, oktatására

Általánosságban elmondható, hogy a magyar vállalatok hajlamosabbak állami támogatások igénybevételére. A második legnépszerűbb finanszírozási forma a vállalati saját forrás. Üzleti partnerek, vevők bevonása és a banki hitelek nem túl elterjedt finanszírozási típusok. A szlovák vállalatok hajlamosabbak saját forrást bevonni egyéb finanszírozási forma helyett. A második legnépszerűbb finanszírozási forma az üzleti partnerek illetve a vevők bevonása.

Arra a kérdésre, hogy a vállalatok milyen intézményt bíznának meg innovációs kutatással, mindkét régióban hasonló volt a válasz. A legtöbben az egyetemek és kutatóintézetek mellett voksoltak.

A kérdőív B szekciójának utolsó része a Szlovákiában és Magyarországon fennálló vállalatműködtetési feltételeket taglalta iparáganként és a vállalatok K+F igénye szerint. Ez a felmérés egyik legfontosabb célja volt.

A kérdésekre adott válaszok alapján, úgy tűnik, hogy Magyarországon kedvezőtlenebbek a feltételek a vállalatok működtetéséhez, a kormányzati és önkormányzati támogatások terén, mint Szlovákiában. Szlovák részről a leggyakoribb válasz az állami és regionális támogatás, a hatékony támogatási rendszer, és a kockázati tőke jelenléte. A legjobb helyzetben a tőkéhez való hozzájutás, a szakképzett munkaerő, megfelelő beszállítók, voltak az összes szektorban Magyarországon és Szlovákiában egyaránt. Az iparágak tekintetében nincsenek jelentős különbségek. A szlovák vállalatok szinte minden feltétel tekintetében jobbra értékelték helyzetüket. Elmondható, hogy a szlovák üzleti környezet kissé job az észak-magyarországinál.

A vállalatok K+F igényét tekintve a legnagyobb igény a termék, technológia és szoftver fejlesztés területén van. Szlovákiában magasabb az igény az anyaggyártásban való fejlesztésre is.

A kérdőív utolsó C szekciója a technológiai innovációval foglalkozik. A technológiai innováció iránti igény – mint ahogy az a felmérésből is kiderül – relatíve magas mindkét régióban. A technológiai innováció iránti igény Magyarországon valamivel magasabb az összes vizsgált szektorban, kivéve a gépipart. Ez csak jobban megerősíti a korábbi megállapításokat, és a gépipart teszi a legnagyobb innovációs potenciállal és innovációs kereslettel rendelkező szektorrá a Kassai Régióban.

Jelentős különbség mutatkozik a 3 éven belül végbemenő innovációs folyamatok eredményeként létrejött új technológia bevezetésében is. Az összes iparágat tekintve a magyar vállalatok nagyobb hányada szándékozik új technológiát bevezetni. E téren csak az élelmiszeripar területén aktívabbak a szlovák vállalatok. Ennek oka a szlovák élelmiszeripari vállalatok jelenlegi technológiai kapacitásában keresendő, illetve az élelmiszeripar viszonylag magas növekedési potenciáljának a Kassai Régióban.

A technológiai fejlesztésben végbemenő együttműködések terén a helyzet mindkét régióban hasonló, és a vállalkozók fentebb vázolt preferenciáit mutatja. A legtöbb vállalat egyetemekkel vagy specializált vállalatokkal működne együtt a technológiai fejlesztés érdekében.

4.3 Következtetések

Összehasonlítási viszonylatok	AZONOSSÁGOK	KÜLÖNBÖZŐSÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Induló helyzet, adottságok 	<ul style="list-style-type: none"> • Átalakuló gazdaságok • Privatizáció utáni rendeződési korszak • Felkészülés az EU belépésre • Erőfeszítések a Maastrichti kritériumok teljesítése érdekében • Mechatronika erősödése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eltérő ágazati gazdasági szerkezet Eltérő nagyvállalati gazdasági orientáció és beszállítói hálózatok ▪ Összeomló kohászat és alapanyag gyártás (ÉMR) ▪ Továbbélő kohászati kultúra és vertikum (KR) ▪ Erős feldolgozóipar (KR) ▪ Erős vegyipar (ÉMR)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Keresleti oldal 	<ul style="list-style-type: none"> • Markáns igény az innovációk befogadására • Bizonytalanság az innováció tartalmának és megoldási módjának azonosításában • Fogyasztó oldali igényre épülő termék innovációban gondolkodnak (Pull mechanizmus) • Fejlesztési források hiánya az aktívabb innovációs léthez • Személyes kapcsolatokon keresztül tájékozódnak az újdonságokról a KKV-k vezetői • A vevőktől gyűjtik a változásokat gerjesztő információkat • Elszigeteltek a K+F laboratóriumoktól • Gyengék a felsőoktatással a kapcsolataik • Szeretnék az egyetemi, kutatóhelyi kapcsolataikat intenzifikálni • Szakképzett munkaerő léte • Megfelelő beszállítók jelenléte • A fejlesztés közös súlypontjai: termék, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Erősödő export orientált gépipar (KR) ▪ Erősödő export orientált vegyipar (ÉMR) ▪ Erőteljesebb szabadalmi aktivitás (ÉMR) ▪ Gyorsabban jutnak a piacra az újdonságok (KR) ▪ Többben foglalkoznak innovációs tevékenységgel (KR) ▪ Magasabb innovációs ráfordítás (KR) ▪ Az állami támogatás a leggyakoribb innovációs forrás elem, a saját rész csak kiegészítő jellegű (ÉMR) ▪ A magánere a döntő finanszírozási forrás (KR) ▪ A külső forrásokat (bank, partner) szívesebben és gyakrabban vonják be a fejlesztésekbe (KR) ▪ A magyar vállalkozások zártabbak (ÉMR) ▪ Hatékony állami és regionális támogatási rendszer (KR) ▪ A kockázati tőke bevonás lehetőségének elérhetősége (KR)

	<p>technológia, informatika</p> <ul style="list-style-type: none"> • A technológiaváltásban szeretnének együttműködni egyetemekkel és specializálódott vállalatokkal. • A megfelelő partner megtalálása nem egyszerű feladat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A szlovák üzleti környezet átfogó megítélése sokkal pozitívabb, mint a magyaré (KR) ▪ A gépipar a legjobb innovációs potenciállal és kereslettel rendelkező ágazat (KR) ▪ A szlovák élelmiszeripari cégek technológiaváltási igénye erőteljes, mivel növekedési kilátásaik jobb (KR) ▪ A magyar cégek általános technológiaváltási aktivitása erőteljesebb, a teljes ágazati struktúráját tekintve (ÉMR)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kínálati oldal 	<ul style="list-style-type: none"> • A felsőoktatási, kutató intézeti struktúra hasonló • Vállalkozás alapú K+F intézmények léte • Regionális innovációs támogatások elosztása lassú, bürokratikus, korlátozott elérhetőségű • A pályázati rendszerek jó irányba fejlődnek • A nemzetközi együttműködés elképzelhető területeinek tartják a két régió tekintetében: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Közös kézikönyvek és tankönyvek ➢ Közös fellépés EU projektekben ➢ Konferenciákon való közös megjelenés • KKV-k igényeinek gerjesztése • Konzorciumi partnerek kölcsönös ajánlása • A pályázati támogatások ne csak szűk kört érjentsenek • Nem elég nyitottak sem a vállalkozók, sem a kutatók, keveset tudnak egymás eredményeiről és problémáiról • Inkubációs szolgáltatások iránt igény erőteljes • Nemzetközi társaságok tőkeereje miatt egyre 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az állami és regionális innovációs támogatások alacsony szintje (ÉMR) ▪ A K+F szolgáltatások kínálata elfogadható (KR)

	erőteljesebb a piacokról való kiszorulás	
--	---	--

5. SWOT analízis

Erősségek	
Észak-Magyarország	Kassa Régió
<ul style="list-style-type: none"> ○ Miskolc és Kassa fejlődésorientált, erős felsőoktatási, akadémiai, valamint kutatási háttérrel rendelkezik. ○ Tudományos, kutatási területen viszonylag magas végzettségű, jól képzett emberi erőforrás. ○ Az ipari kultúra, műszaki végzettség erős jelenléte, mely gazdasági forrásként jelenik meg. ○ Számos külföldi vállalat, mely a régióba települt. ○ Jelentős tradíció a kohászat és gépgyártás terén. ○ Óriási lehetőség a megújuló energiaforrások kiaknázására. ○ Jó megközelíthetőség a főútvonalakon, vasúton, megfelelő kommunikációs hálózat, továbbá nemzetközi repülőtér Kassában. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Decentralizált innovációs támogató rendszer megléte a Regionális Fejlesztési Ügynökség vezetésével. • Meghatározó felsőfokú intézmények (egyetem és főiskolák) a Kutatás és Fejlesztés terén. • Az egyetem és a főiskolák növekvő szerepe a kutatás/fejlesztésben, tudásközpontok kialakulása, nyitás a gazdaság irányába. • A régió jelentős hagyománnyal rendelkezik a vegyészet tekintetében. • Ipari parkok növekvő szerepe a 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanácsadói, támogató intézmények meglévő alaphálózata a Kis és Középvállalkozások számára. • Oktatási intézmények fejlett hálózata (állami és magán középiskolák) köztük 3 egyetem a régióközpontban, Kassában. • A Szlovák Tudományos Akadémia (SAV) második legkiválóbb tudományos és kutatási bázisa. • Kedvező feltételek az információtechnológia iparágában. • Stratégiai ipari park fejlesztése – Kechnec, mely számos külföldi vállalatot

<p>régióban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vállalkozói csoportok, vállalkozói hálózatok kidolgozásának erősítésére tett kezdeményezések. 	<p>integrál.</p>
--	------------------

Gyengeségek	
Észak-Magyarország	Kassa Régió
<ul style="list-style-type: none"> ○ A fejlesztő vállalkozások száma kevés és behatárolt. ○ Kevés olyan vállalat, mely saját kutatással rendelkezik. ○ Kevés erős piaci pozícióval és jelentős tőkével rendelkező vállalkozás. ○ Alacsony innovációs kultúra és kockázatvállaló képesség. ○ Kevés köz- és magán beruházás tudományos, Kutatás és Fejlesztési célból. ○ Szakemberek elcsábítása a régiókból. ○ Szociálisan hátrányos helyzetű kisebbség (Romák) jelentős aránya. ○ Magas arányú munkanélküliség. 	
<ul style="list-style-type: none"> • A kis és középvállalkozások folyamatos tőkehiánnyal, likviditási problémákkal küzdenek, piaci részesedésük, versenyképességük, jövedelemkapacitásuk gyenge, együttműködési szintjük alacsony. • A Kutatás és Fejlesztésre fordított figyelem hiánya. • Szakemberek alkalmazási szintje alacsony, ami a szakemberek elvándorlását generálja. • A hátrányos helyzetű mikrorégiók központjaiban általában nincs iparterület, inkubációs házak és tanácsadói szolgáltatások, melyek ösztönözhetnék a letelepedést, működést és a vállalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> • Kevés az “innovatívnak” (vagy magas színvonalúnak) nevezhető kis és középvállalkozás, melyek együttműködnének a SAV / egyetemek kutatási intézményeivel, illetve más Kutatás és Fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel. • Fejletlen kockázati beruházó sector, kölcsönös bizalomhiány. • Az innovációs üzletek alacsony finanszírozási lefedettsége minden szinten. • Elégtelen mennyiségű szakértelem az innovatív vállalkozásokat segítő dolgozók részéről. • Elégtelen számú képzett operatív dolgozó a fejlesztés terén.

<p>felé nyújtott segítséget.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az innovációátviteli szervezetek hálózata gyenge, vagy teljesen hiányzik, a Kutatás és Fejlesztés intézmények és a vállalkozások közötti kapcsolat nem kielégítő. • Az innovációban országos és nemzetközi hálózati szinten potenciálisan résztvevők száma jelentéktelen, a vállalkozások nemzetközi kapcsolatai fejletlenek, hiányoznak az innovative csoportok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elégtelen minőségű és mennyiségű Kutatás és Fejlesztés infrastruktúra (mind szakmai, mind humán szempontból). • Elégtelen és fejletlen műszaki és technológiai létesítmények oktatási, valamint Kutatás és Fejlesztés munkaállomások terén. • Alacsony szintű közreműködés az egyetemek és az üzleti környezet között. • Hiánya az innovációs tevékenységeken belül az alkalmazott kutatásnak, az üzlet hagyományos informatikai ágazataiban. • Interakció hiánya és kevés együttműködés a sikeres innovációs vállalatokkal. • Az innovatív vállalkozások támogatási lehetőségeiről elégtelen információ. • Nyersanyag és energia alacsony szintű kiaknázása az egyes gazdasági szektorokban.
---	---

Lehetőségek	
Észak-Magyarország	Kassa Régió
<ul style="list-style-type: none"> ○ Az innovációs és kutatás/fejlesztési tevékenységek támogatása továbbra is fontos fejlődési prioritás európai és országos szinten. ○ A strukturális alapok, az FP7 és az EU CIP innovációs alapú felhasználása, új belföldi javaslatokra történő felhívás a jövőben várható. ○ Transznacionális együttműködés a nemzetközi kapcsolatok és az innováció fejlesztés területén. ○ Nemzetközi együttműködés ösztönzése (főként regionális szinten). 	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Az EU stratégiák és kormány dokumentációk sikeres kidolgozása a tudás alapú gazdaságra, kivetítve regionális szintre. 	
<ul style="list-style-type: none"> • A gazdasági együttműködés, átviteli szervezetek felértékelése, a kutatási testületek és a kis és középvállalatok közötti kapcsolat erősítése. • Innováció és vállalkozási szellem növelése. • Növekvő kereslet tudásközpontok iránt. • Intervenciós csomagok megjelenése, a kis és középvállalatok innovációjára történő javaslati figyelemfelhívás. • Az információ, mint forrás, növekvő kihasználása, az eredmények terjesztésének kívánalma. • Környezettudatosság erősítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabil makroökonómiai és vonzó üzleti környezet, mely segíti a gazdasági növekedést és a beruházásokat. • Külföldi tőkebevonás támogatása a régióban, hangsúlyozva az innovative üzletek és hazai Kutatás és Fejlesztés támogatását. • A vállalkozási terület növekvő érdeklődése új fejlődő technológiák és innovative termékek iránt. • Állások rendszerbe gyűjtése hasznos információkkal a piacról. • Szakmai konzultációs szervezetek felállítása. • A korai szakaszban lévő projektekre összpontosító szakmai szervezetek felállítása (elérkezése). • Tudományos és kutatási lehetőségek kiaknázása az egyetemek és a SAV révén, ezzel fejlesztve a tudás alapú gazdaságot és a region versenyképességét.

Fenyegetések

<i>Észak-Magyarország</i>	<i>Kassa Régió</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Folyamatos elvándorlás és “agyelszívás”. ○ Fennálló munkanélküliség és a velejáró szociális problémák megléte. ○ A regionális innovációt támogató rendszer elégtelen politikai támogattosága. ○ A kis és középvállalkozások innovációs várakozásai továbbra is alacsony. ○ Az interregionális gazdasági kapcsolatok nem épülnek ki megfelelően. ○ Együttműködési képességek gyengülése. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Az emberi erőforrás lehetőségei a régióban alacsony marad. • A kedvezőtlen gazdaságpolitikai tényezők révén a befektetési hajlandóság csökkenni fog, mely ellentétes hatást vált ki a munkahelyteremtés tekintetében. • A népesség földrajzi koncentrációja erősödik; a region gazdasági lemaradása folytatódik. • Nem épülnek ki megfelelően az interregionális gazdasági kapcsolatok. A saját források és a megfelelően alátámasztott projektek hiánya megakadályozza az EU alapok helyes felhasználását a régióban. • Csökkennek a kis és középvállalkozások lehetőségei a termékfejlesztés hiánya miatt, a kis és középvállalatokat állandó tőkehiány jellemzi, különösen az olyan alapok esetében, amelyeket a Kutatás és Fejlesztés területére szánnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hallgatók kiáramlása a (bio) technológiai ágazatokból más területekre. • Hitetlenség és bizalmatlanság a kis és középvállalkozások EU támogatásaival szemben. • A köz és magánszféra közötti elégtelen együttműködés. • Az akkreditáció és nemzetközi viszonylatú bizonyítványok elégtelen szintje, valamint a szellemi tőke elégtelen védelme. • Alacsony várakozás az innováció terén a vállalászási szektorban, kevés innovációs üzleti motiváció. • Elégtelen finanszírozási források. • Elégtelen exportorientáltság. • Elégtelen minőségi forrás. • Alacsony vásárlói érdeklődés az új termékek iránt. • Magas fejlesztési ráfordítások. • Túl nagy gazdasági kockázat.

6. A Regionális Stratégiák és közös pontjaik

A RIS metodikával összhangban az Észak-Magyarországi és a Kassai Regionális Innovációs Stratégia hasonló szerkezetben, az Európai Unió tervezési gyakorlatának megfelelő fogalomrendszerek felhasználásával készült. Ennek megfelelően a helyzetelemzési részeket és fejezeteket követően meghatározásra kerültek a Stratégiák fő gondolatköreit tartalmazó prioritások, és a prioritások alábontásaként a prioritásokba tartozó egyes intézkedések.

Az Észak Magyarországi Stratégia három prioritásba sorolva 18 intézkedést, míg a Kassai stratégia hat prioritásba sorolva 26 intézkedést tartalmaz.

A Regionális Stratégiák prioritásainak és intézkedéseinek rendszerét az alábbi ábrák mutatják.

Észak-Magyarországi Régió Innovációs Stratégiája

JÖVŐKÉP ÉS KÜLDETÉS

A régió társadalmi-gazdasági centrumainak és perifériáinak összehangolt fejlesztésével növekedjen a versenyképesség a gazdaság legjelentősebb szektoraiban, melyet a folyamatosan és jelentősen fejlődő infrastruktúra, a földrajzi és társadalmi adottságok kihasználása segít elő, biztosítva az elérhető környezetet és megfelelő szintű életminőséget és nyitottságot más régiók felé.

STRATÉGIAI CÉL

A kutatás-fejlesztési tevékenység, valamint az innovációs folyamatok célrendszerének kijelölésével és fókuszálásával, a keret- és környezeti feltételrendszerek folyamatos javításával, a tudás és technológia transzfer tudatos működtetésével és fejlesztésével, a hálózatos kapcsolatok által elérhető szinergiák kihasználásával elősegíteni és fejleszteni a régió, és a régióban működő vállalkozások gazdasági versenyképességét.

PRIORITÁSOK

I. Innovációs infrastruktúra, szolgáltatási és finanszírozási rendszer fejlesztése

II. Környezeti kapcsolatok és feltételrendszerek fejlesztése

III. A vállalkozások innovációs- és tökevonzó képességének, hálózatosodási feltételeinek, technológia- és tudásintenzív fejlesztéseinek elősegítése

INTÉZKEDÉSEK

1) Innovációs szolgáltatások és K+F infrastruktúra korszerűsítése, fejlesztése, igénybevételének ösztönzése.

2) Kutatói és szakértői hálózatok kialakítása, hozzáférés feltételeinek fejlesztése, kapcsolatrendszerek generálása.

3) Információkhoz, adatbázisokhoz, való hozzáférés információtechnológiai háttérének fejlesztése, a tudástranszfer működésének javítása.

4) Innovációs pályázati rendszerek kialakítása, fejlesztése, működtetése, finanszírozása.

5) Tőkebefektetés és kockázati tőke kínálati és keresleti feltételeinek javítása,

1) Az innováció népszerűsítése, a K+F eredmények széles körű megismertetése, az innovációs teljesítmények elismerése.

2) Regionális tudásközpontok, innovációs centrumok szellemi műhelyeinek fejlesztése.

3) A kutatói személyi állomány fejlesztése, a kutatói életút-pálya vonzóbbá tétele, a kutatói mobilitás fokozása.

4) Innovációhoz kapcsolódó oktatás feltételeinek és belső struktúrájának fejlesztése.

5) a piaci igényeknek megfelelő tudástranszfer elősegítése.

6) A minőségi szemlélet és az innováció vezérelt vezetési módszerek terjesztése

7) Benchmarking módszerek kifejlesztése és alkalmazása, az innovációs potenciál mérése.

8) Nemzetközi szintű K+F együttműködések elősegítése

1) K+F, innovációs-, verseny- és tökevonzó képesség fejlesztése a KKV-k körében.

2) Piacképes, fenntartható K+F programok kidolgozásának és megvalósításának ösztönzése.

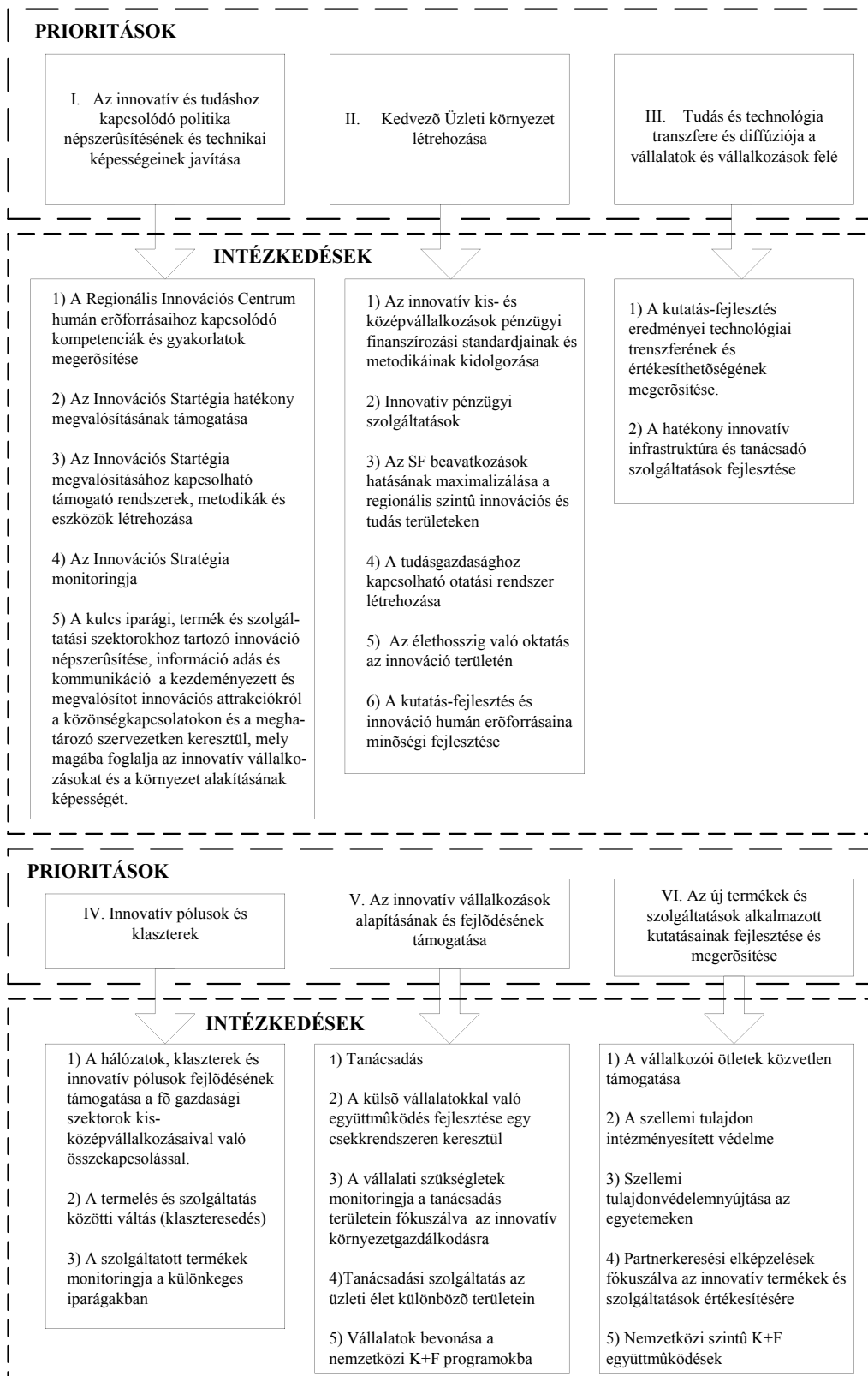
3) A csúcstechnológiákhoz kapcsolódó, alkalmazott K+F tevékenység és piacvezérelt technológiafejlesztés támogatása.

4) Regionális és lokális gazdasági-, hálózati-, és K+F magpontok kialakítása, innováció vezérelt fejlesztése.

5) Vállalkozások és innovációban érintett intézmények együttműködésének, innovációs hálózatainak kialakítása, fejlesztése.

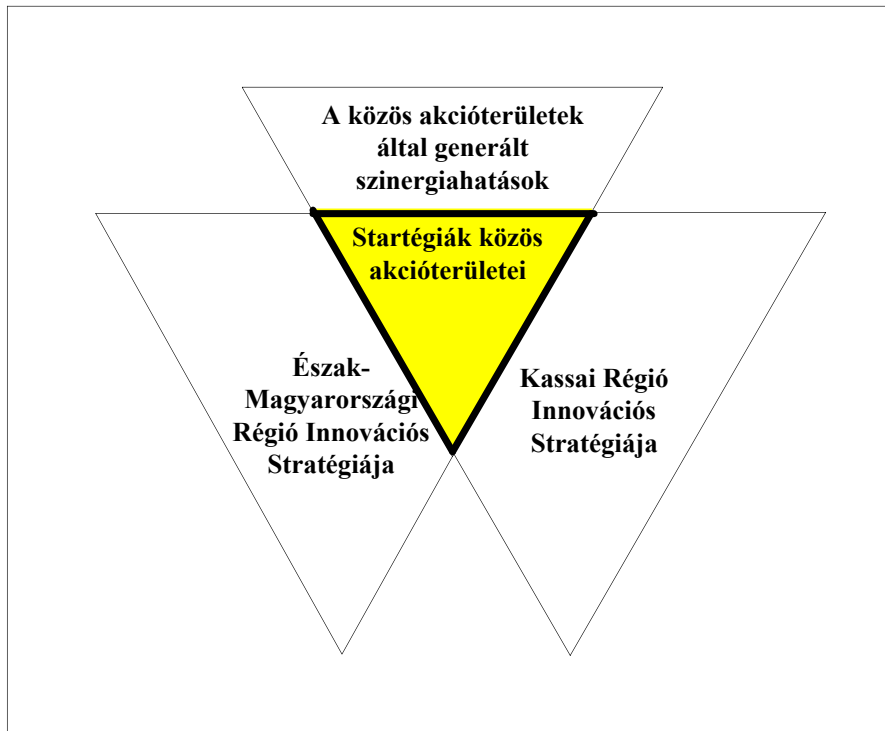
6) Innovációs eredmények piacra lépésének elősegítése.

Kassai Régió Innovációs Stratégiája

Az egyes Stratégiák összehasonlítása, és következtetések.

Az Európai Unió régióinak Innovációs Stratégia készítésében alig találunk példát arra, hogy két szomszédos régió közös stratégiát készített volna, arra pedig nem volt gyakorlat, hogy a régiók között országhatárok húzódjának. Ennek megfelelően míg a RIS metodika egy kiforrott és kipróbált módszertani háttérnek tekinthető, a közös stratégiák alkotása terén nem támaszkodhatunk kidolgozott elméleti és módszertani háttérre.

A közös stratégia készítésének célja kettős. Egyrészt feltérképezni és megtalálni azokat a közös metszéspontokat és akcióterületeket, amelyek mindkét Stratégiában megtalálhatóak, másrészt feltárni azokat a hatásokat, amelyek a közös akcióterületek által generált szinergiahatások következtében magasabb hozzáadott értéket eredményezhetnek közös akciók, projektek megvalósításával, mint az önálló stratégiák megvalósítása esetében. A Stratégiák elemzése alapján megállapítható, hogy több közös vonást tartalmaznak, bár az egyes prioritások nem teljesen feleltethetők meg egymásnak.

Mindkét régió az I. prioritásában létre kíván hozni, illetve fejleszteni egy innovációt, annak koordinálását, és népszerűsítését, ismeret-terjesztését támogató struktúrát, amely magába foglalja az innovációhoz kötődő intézményi struktúrát is, amely jól kialakított partneri kapcsolatokon alapulnak. A Kassai Stratégia konkrétan tartalmazza egy Regionális Innovációs Központ felállítását, amely hálózatos működésen alapul, és az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- innovációs szolgáltatások promóciója

- információk adatbázisokhoz való hozzáférés
- a tudástranszfer működésének javítása
- innovációs pályázatok rendszerének kidolgozása
- innovációhoz kapcsolódó források koordinációja
- keresleti és kínálati feltételek javítása
- a RIC munkatársainak képességeinek és kompetenciáinak javítása
- támogató rendszerek, módszerek, eszközök kialakítása
- a RIS megvalósításának monitoringja
- tudás és információ terjesztés, az innováció propagálása kulcságazatokban és kulcstermékek/szolgáltatások körében

A II. prioritáson belül mindkét oldal kiemelten kívánja kezelni az oktatás kérdését, az Észak-Magyarországi Stratégia inkább az oktatás feltételeinek javítására, a struktúra átalakítására, a kutatói személyi állomány fejlesztésére koncentrál, a Kassai Stratégia inkább az élethosszig való tanulást helyezi előtérbe, és az emberi erőforrás minőségének javítására fókuszál. Mindkét Stratégia markánsan megfogalmazza a KKV szektor finanszírozásához kapcsolható intézkedéseket, de ezt más-más prioritás (I. illetve II.) keretei között képzelik el. Mindkét stratégia kiemeli az innovációs centrumok szerepét, bár ezt ugyancsak más-más prioritásokba helyezik, az előzőhöz képest éppen fordított sorrendben (II. illetve I.)

A finanszírozási kérdések hangsúlyos megjelenése összekapcsolható az innovációs centrumok kérdésével abban az esetben, ha ezek a centrumok egyben a regionális innováció kiemelt szereppel rendelkező intézményei. Ebben az esetben a célcsoportok finanszírozása, az innováció vezérelt menedzsment alkalmazások elterjesztése, az emberi erőforrás fejlesztés és oktatás mint kritikus pontok jelennek meg az innováció támogatása és promóciója szempontjából. Ennek következtében az alábbi feladatokat lehet az újonnan felállítandó vagy létező innovációs centrumok feladatköreibe utalni:

Módszerek és standardok kidolgozása, fejlesztése és bevezetése a következő területeken

- innovatív pénzügyi szolgáltatások KKV-k számára
- menedzserek, ügyfelek, kutatók élethosszig tartó képzése
- minőségmenedzsment és benchmarking
- mobilitás elősegítése, kutatók szakmai karrierjének elősegítése

A továbbiakban együtt kezelhető az Észak-Magyarországi III. valamint a Kassai III, IV, V, VI. prioritások. Annak ellenére, hogy elég eltérőnek tűnik (az Észak-Magyarországi általánosabb, átfogóbb megközelítésű, míg a Kassai speciálisabb, konkrétabb bár itt keverednek a korábbi prioritásoknál tárgyalt intézkedések, és úgy tűnik erősen fókuszált az új fejlesztendő innovációs struktúra szolgáltatási oldalára) három markáns súlypont képezhető. Az egyik a hálózatosodás támogatása, a másik a KKV szektor K+F és innovációs támogatása (tanácsadás), végül a nemzetközi kapcsolatépítés, és a nemzetközi projekteken, programokban való részvétel elősegítése, amely egyben kapcsolódik a hálózatosodás kérdéseihez is. Egyértelműen kiemelhető a az innovatív termékek és szolgáltatások piacra lépésének elősegítése.

A Kassai Régió prioritásai tovább erősítik a korábbi prioritásokban tárgyalt megalapítandó innovációs centrum feltételrendszerének, szolgáltatásainak körét, beleértve

- a partnerkereső programok kialakítását és működtetését
- a szellemi tulajdonvédelem kérdéseit a meghatározó intézményekben, különös tekintettel az Egyetemekre
- a KKV szektornak nyújtandó tanácsadási területek kiemelve az innovatív környezetfejlesztést, a vállalkozási gazdálkodási ismereteket, a pénzügyi kérdéseket, stb.
- egy hatékony monitoring rendszer kiépítését

A kooperáció fejlesztésének szükségessége a klaszterépítésben, az Európai Unió és nemzetközi K+F programokban való részvételben ölt testet.

A magyarországi intézkedések ugyancsak a regionális K+F programok fejlesztésére fókuszálnak, kiemelve a KKV szektort és a versenyképességi fejlesztéseket. A piacra lépés támogatása jól harmonizálhatónak tűnik a két stratégia között. A korábbiakkal összhangban nagyon erős fókuszálás található a hálózatosodásra, beleértve a klaszterek építését, a hálózati magpontok erősítését, innovációs hálózatokat és együttműködéseket.

A fő fókuszpontok között összhangot teremt mindkét régióban a K+F és innovációs szolgáltatási oldal erősítése, amely elsősorban a termelő vállalatok alkalmazott fejlesztéseit és ipari kutatásait célozza. Ezt az Észak-Magyarországi Stratégia egy általánosabb feltételbiztosítás keretében több kínálati szereplő bevonásával kívánja megvalósítani, míg a Kassai Stratégiában ennek egyértelmű felelőse a létrehozásra kerülő Innovációs Centrum.

Kiemelhető a hálózatosodás kérdésköre, azonban a stratégiák nem követik egyértelműen az elméleti megközelítésekben ajánlott alulról építkezés elvét, így adott esetben fennáll a veszélye a felülről létrehozott, adminisztratív módon életben tartott klaszter szerveződések létrejöttének. Ezek nem vezetnek hosszú életű, stabil hálózatok létrejöttéhez. A sikeres hálózati együttműködés nem képzelhető el a hálózati tagok hosszú távú elkötelezettsége, a stakeholderek megfelelő szintű bevonása, valamint a kölcsönös szolgáltatások nyújtása nélkül. Külön figyelmet kell fordítani a hálózatokat összefogó koordinátor szervezetek szerepére, amely kritikus tényező lehet.

Mindkét régióban közös feladatként jelentkezik az innovatív termékek és szolgáltatások piacra lépésének támogatása, amely egy jól funkcionáló és kiegyensúlyozott modellként építhető fel mindkét régióban alapként használva az innovációs centrumok szolgáltatási hátterét.

Véggövetkeztetés és javaslat a bilaterális Regionális Innovációs Stratégiához:

A különböző megközelítés és a két stratégiában megjelenő változatos elemek ellenére a vízió, a stratégia és az intézkedési lista azonos. A Regionális Innovációs Központok létrehozása (Magyarország esetében bővítése, fejlesztése) az RIS bevezetése felé tett legelső lépésnek tűnik. Folyamatos nyilvános eszmecsere és tudományos vita folyik a központ funkcióiról, céljairól, programjairól, struktúráiról és finanszírozási modelljeiről, mindamelllett általános a felismerés, hogy a központ egy multiszektorális karakterű helyi/regionális/nemzeti/sőt nemzetközi partnerség.

Az első javaslat így a központ tevékenységeinek transznacionális és határokon átívelő értékeket hordozó összefüggésére, együttműködésére, kommunikációjára és egyéb nézőpontjaira vonatkozik. Több végeredmény lehetséges egy megállapodás aláírásától kezdve a REC központok hálózatának létrehozásáig. Legalább a két regionális RIC lehetséges tevékenységei:

- Az informatikai kommunikációs technológia innovatív eszközein (weblap linkek, portálok, e-hírlevelek, megbeszélések, workshop-ok, tanácsadás, partnerkereső programok, e-képzési részlegek, hirdetésmények, fórumok, könyvtár, stb.) alapuló hatékony kommunikációs platformok javasolása, fejlesztése és kialakítása.
- Ötletek, programok, brosúrák, publikációk, hirdetésmények, javaslattevési felhívások, terméklisták, jegyzékek, monitoring beszámolók, stb. cseréje.
- Kutatásban, reklámozásban, képzésben és más projekteknél való közreműködés.

Mindkét régióban nagy szükség van az új eszközök tervezésére, adaptálására és bevezetésére. Ezek az eszközök olyan módszerek, melyek megmutatják, hogyan lehet az üzleti környezet innovációját lehetővé tenni és kikényszeríteni. Az innovációt közvetítő eszközök közül jó néhány már a föld minden pontján használatban van (ipari parkok, technológiai központok, tudományos innovációs központok, csoportok, stb.) A közösségi – oktatási - üzleti partnerség jól működő módszertanát mindkét régió innovációs rendszerén belül ki kell fejleszteni. Ezen a módszertanoknak a hozzáadott értéke lehet a határokon átnyúló dimenzió vagy legalább best practice kicserélése.

Mindkét régió próbálja támogatni az innovációt az üzleti innovációs központok és parkok fejlesztésén keresztül. Mivel már azonosításra kerültek a közös érdekek (környezeti technológiák, különösen a megújuló energiaforrások) területei, van arra lehetőség (a nemzeti, regionális és EU politikáktól és támogató mechanizmusoktól függően), hogy többfajta lehetőséget hozzanak létre. A high-tech parkok vagy energiakutató központok létrehozásának esetében lehetőség van a két régióban hasonló létesítmények tükör rendszerére vagy az egymást kiegészítő munkahelyekkel rendelkező létesítmények megvalósítására (pl. napenergia részleg Miskolcon, biomassza Kassán). Az említett rendszereket a rendelkezésre álló erőforrásoktól függően nemzeti vagy közös nemzetközi forrásokból lehet kiépíteni.

7. Stratégia

Figyelembe véve a két régió gazdasági-társadalmi helyzetét és a 2007-13-as tervezési időszak stratégiai kereteit, az interregionális innovációs stratégia célja:

Az innováció és kutatás-fejlesztés gazdasági versenyképességet növelő hatásának kölcsönös kihasználása érdekében az innovációs folyamatokat támogató környezeti- és feltétel rendszer létrehozása, a régiók közötti szinergiahatásokat biztosító komplementer erőforrások kihasználását és fejlesztését lehetővé tevő keretek fejlesztése.

A cél elérése érdekében építeni kell a két régió ipari, gazdasági hagyományaira, tudásbázisára és figyelembe kell venni a regionális fejlesztési elképzelések és stratégiák közös pontjait. Előtérbe kell helyezni a határon átnyúló közös fejlesztési elképzelések megvalósításának lehetőségét, különös tekintettel az egymást kiegészítő szellemi és anyagi erőforrások közös programok és projektek keretében történő hasznosítására, az Európai Unió által az innováció és K+F fejlesztésére biztosított pályázati és finanszírozási erőforrások segítségével a régióknak, a régió vállalkozásainak és innovációs intézményrendszereinek interregionális együttműködésekbe történő bekapcsolására.

Az interregionális stratégia céljainak megvalósítását az alábbi prioritások szolgálják.

- I.) Innovációs infrastruktúra és szolgáltatási rendszerek komplementer jellegű fejlesztése, beleértve az innováció és K+F eredmények népszerűsítését, ismertetését is
- II.) A tudásgazdasághoz kapcsolódó humán erőforrás fejlesztés
- III.) A vállalkozások hálózatosodási feltételeinek javítása, innovációs pólusok, klaszterek létrehozásának elősegítése
- IV.) Az innováció és K+F finanszírozási rendszereinek fejlesztése

Az egyes prioritásokhoz az alábbi közös, illetve kapcsolódó intézkedések rendelhetők hozzá:

I.) Innovációs infrastruktúra és szolgáltatási rendszerek komplementer jellegű fejlesztése, beleértve az innováció és K+F eredmények népszerűsítését, ismertetését is

Kapcsolódó Észak-Magyarországi intézkedések	Közös intézkedések	Kapcsolódó Kassai intézkedések
<i>I.1. Innovációs szolgáltatások és K+F infrastruktúra korszerűsítése, fejlesztése, igénybevételének ösztönzése</i>	I.1. Regionális Innovációs Ügynökség, vagy Regionális Innovációs Központ létrehozása mindkét régióban innováció orientált szolgáltatási feladatokkal	<i>I.1. Az Innovációs Stratégia megvalósításához kapcsolható támogató rendszer, metodikák és eszközök létrehozása</i>
<i>I.3. Információkhoz, adatbázisokhoz való hozzáférés információtechnológiai hátterének fejlesztése, a tudástranszfer működésének javítása</i>	I.2. A régiókból kölcsönösen elérhető inkubátorházi és akkreditált laboratóriumi szolgáltatások fejlesztése	<i>III.2. A hatékony innovatív infrastruktúra és tanácsadó szolgáltatások fejlesztése</i>
<i>II.2. Regionális tudásközpontok, innovációs centrumok szellemi műhelyeinek fejlesztése</i>		<i>V.1. Tanácsadás V.4. Tanácsadási szolgáltatás az üzleti élet különböző területein</i>
<i>II.5. A piaci igényeknek megfelelő tudástranszfer elősegítése</i>		<i>V.3. A vállalati szükségletek monitoringja a tanácsadás területein fókuszálva az innovatív környezetre</i>
		<i>VI.4. Partnerkeresési elképzelések fókuszálva az innovatív termékek és szolgáltatások értékesítésére</i>

A legtöbb intézkedést összefoglaló prioritás mindkét régióban az innovációs infrastruktúra és a hozzá kapcsolódó szolgáltatási elemek fejlesztése. A prioritások közös metszéspontjában első helyen a mindkét régióban megvalósuló regionális szervezet létrehozása áll, amelynek szerepe a régió belül gerjesztenei, összefogni, összehangolni és támogatni az innovációs folyamatokat. Bár felépítésében, irányítási rendszerében típusában ezek a szervezetek el fognak térni egymástól, a hasonló szerep, a hasonló tevékenység

elemek egy folyamatos szakmai tapasztalatcsere esetén jól kiegészíthetik egymást, mindkét régióban azonos, vagy közelítő elvek alapján történő tevékenység fejlesztéssel.

Az infrastrukturális, valamint szolgáltatási háttér kiépítése mindkét régióban az elmúlt évek alatt elindult, a stratégiák ezek továbbfejlesztését tűzik ki célul. Az innováció és K+F területén fontos, hogy a rendelkezésre álló legkorszerűbb szolgáltatási, műszerezettségi és laboratóriumi hátterek álljanak a vállalkozások rendelkezésére. Célszerű ezen kapacitások kiépítése és fejlesztése esetében a területi elérhetőség, a komplementaritás elveinek maximális kihasználása érdekében a kapacitás többszöröződések helyett a célszerűen megosztott, specializált fejlesztések megvalósítása, biztosítva ezzel a rendelkezésre álló anyagi erőforrások hatékony felhasználását. A kapacitások igénybe vétele finanszírozási kérdéseket is felvet, amely összefüggésben van a IV. prioritás célrendszerével.

II.) A tudásgazdasághoz kapcsolódó humán erőforrás fejlesztés

Kapcsolódó Észak-Magyarországi intézkedések	Közös intézkedések	Kapcsolódó Kassai intézkedések
<i>II.3. A kutatói személyi állomány fejlesztése, a kutatói életpálya vonzóbbá tétele, a kutatói mobilitás fokozása</i>	II.1. A tudásgazdasághoz kapcsolható oktatási rendszer fejlesztése	<i>I.1. A Regionális Innovációs Központ humán erőforrásaihoz kapcsolódó kompetenciák és gyakorlatok megerősítése</i>
<i>II.4. Innovációhoz kapcsolódó oktatás feltételeinek és belső struktúrájának fejlesztése</i>	II.2. A kutatói és felsőfokú oktatói mobilitás feltételeinek elősegítése	<i>II.4. A tudásgazdasághoz kapcsolható oktatási rendszer létrehozása</i>
		<i>II.5. Élethosszig tartó tanulás és oktatás az innováció területén</i>
		<i>II.6. A kutatás-fejlesztés és innováció humán erőforrásainak minőségi fejlesztése</i>

Megfelelő emberi erőforrás fejlesztés nélkül nem képzelhető el hatékony K+F és innovációs tevékenység. Ezért fogalmazódott meg mindkét régióban a humán erőforrás fejlesztés igénye. A stratégiák között itt is található hangsúlyeltolódás, de a közös metszetek egyértelműen az oktatási rendszerek fejlesztése (beleértve az oktatási módszereket, tantárgystruktúrát, az oktatott célterületeket) és az oktatói és kutatói mobilitás felé mutatnak. Kiemelhetőek ebben a két meghatározó Egyetem a Miskolci Egyetem, valamint

a Kassai Műszaki Egyetem szerepe, valamint a régió kutató intézeteinek közös tématerületei (pl. nanotechnológia, energetika). A társ intézmények között elindultak azok a folyamatok, amelyek az együttműködést, oktató cserét, doktori iskolák együttműködését célozzák. A prioritás és intézkedései ezeknek a folyamatoknak a továbbfejlesztését kívánja támogatni és elősegíteni.

III.) A vállalkozások hálózatosodási feltételeinek javítása, innovációs pólusok, klaszterek létrehozásának elősegítése

Kapcsolódó Észak-Magyarországi intézkedések	Közös intézkedések	Kapcsolódó Kassai intézkedések
<i>I.2. Kutatói és szakértői hálózatok kialakítása, a hozzájárulás feltételeinek fejlesztése, kapcsolatrendszerek generálása</i>	III.1. Vállalkozások és innovációban érintett intézmények együttműködésének, innovációs hálózatainak, klasztereinek, és innovatív pólusoknak a kialakítása és fejlesztése	<i>IV.1. A hálózatok, klaszterek és innovatív pólusok fejlődésének támogatása a fő gazdasági szektorok kis- és középvállalkozásaival való összekapcsolással</i>
<i>III.4. Regionális és lokális gazdasági-, hálózati-, és K+F magpontok kialakítása, innováció vezérelt fejlesztése</i>	III.2. Nemzetközi szintű K+F együttműködések, kutatási programok hálózatok, klaszterek kialakításának támogatása, és ezekben való részvétel elősegítése	<i>IV.2. A termelés és szolgáltatás közötti váltás (klaszteresedés)</i>
<i>III.5. Vállalkozások és innovációban érintett intézmények együttműködésének, innovációs hálózatainak kialakítása és fejlesztése</i>		<i>V.5. Vállalatok bevonása a nemzetközi K+F programokba</i>
		VI.5. Nemzetközi szintű K+F együttműködések

A gazdasági fejlődés egyértelműen a hálózati gazdaság irányába mozdul el. Ennek figyelembevételével egyértelmű, hogy mindkét stratégia nagy hangsúlyt helyez a vállalatok, valamint az innovációban érintett intézmények hálózatosodásának,

klaszteresedésének, ezek kialakításának illetve ezekbe való bekapcsolódásnak fejlesztésére. A hálózatosodás természetesen több szinten képzelhető el, jellegéből adódóan jelen stratégia nem az elsősorban gazdasági céllal létrejövő hálózatok támogatására, hanem a K+F, innováció területén meginduló hálózatosodási folyamatok elősegítésére fókuszál. A prioritás intézkedései jól illeszthetők a nemzetközi program struktúrába, bekapcsolva más forrásokat is a finanszírozás rendszerébe, kihasználva azokat a technológiai és ágazati közös pontokat, amelyek a két régiót jellemzik.

IV.) Az innováció és K+F finanszírozási rendszereinek fejlesztése

Kapcsolódó Észak-Magyarországi intézkedések	Közös intézkedések	Kapcsolódó Kassai intézkedések
<i>I.4. Innovációs pályázati rendszerek kialakítása, fejlesztése, működtetése, finanszírozása</i>	IV.1. Az innovatív kis- és középvállalkozások innovációs és K+F tevékenységének finanszírozási lehetőségének fejlesztése	<i>II.1. Az innovatív kis- és középvállalkozások pénzügyi finanszírozási standardjainak és metodikáinak kidolgozása</i>
<i>I.5. Tőkebefektetés és kockázati tőke kínálati és keresleti feltételeinek javítása</i>	IV.2. Az innovációs szolgáltatások igénybevételének szélesítését jelentő, határon átnyúló innovációs finanszírozási rendszer (innocsekk, innovációs voucher) kialakítása	<i>II.2. Innovatív pénzügyi szolgáltatások</i>
		<i>V.2. A külső vállalatokkal való együttműködés fejlesztése egy csekkrendszeren keresztül</i>

Az innovatív vállalatok, az innovációs folyamatok finanszírozása mindkét régióban közös feladat. Észak-Magyarország a három év óta működtetett pályázati rendszerek által nagyobb tapasztalatokkal rendelkezik ezen a területen. Az I. prioritás intézkedéseivel összhangban keresni kell azokat a finanszírozási technikákat, amelyek a klasszikus megoldásokon túlmenően lehetővé teszik a határon átnyúló szolgáltatások finanszírozását is. Erre jó alapokat adhat a magyar innocsekk, vagy európa más régióiban már kísérleti jelleggel bevezetett innovációs voucher-ek rendszere.

8. A stratégiákhoz kapcsolható mintaprojektek

A NORRIS projektben rögzítettek szerint az interregionális stratégiát olyan mintaprojektekkel kell kiegészíteni, amelyek közül kettő-kettő az érintett régióban valósul meg, kettő pedig közös projektek formájában.

Közös, interregionális mintaprojektek

Regionális Innovációs Ügynökség – Regionális Innovációs Centrum kialakítása

HU	SK
<p>Az Észak-Magyarországi Régióban Regionális Innovációs Ügynökség létrehozása, amely egy hálózati működési rendszerbe összefogja és összehangolja arégió innovációban érintett vállalatának és intézményeinek tevékenységét, részt vesz az Innovációs Stratégi kialakításában és végrehajtásában. Tevékenysége kiterjed a regionális K+F és innovációs rendszer kereteinek fejlesztésére, a környezeti kapcsolatok fejlesztésére, a piacorientált K+F+I transzferek, szolgáltatások, és feltételeinek fejlesztésére, innovációs hálózatok kialakításának fejlesztésére és koordinációjára, együttműködések ösztönzésére, az innovatív humán erőforrás fejlesztésére, valamint projektgenerálásra.</p>	<p>A Kassai Régióban Regionális Innovációs Centrum létrehozása, amely összehangolja, és összefogja a régió innovációs fejlesztéseit. A vállalkozások széles köre számára nyújt innovációs szolgáltatásokat annak érdekében, hogy biztosítsa a KKV-k számára elérhető tanácsadást, az információs adatbázisokhoz való hozzáférést, a tudástranszfer működését, innovációhoz kapcsolódó források koordinációját, valamint az innovációs és K+F eredmények megismertetését. Ennek érdekében folyamatosan fejleszti humán erőforrás kapacitását, és kompetenciáit.</p>
<p>Mindkét régióban gyakorlatilag azonos funkciójú, majdnem azonos elven felépített, innovációs folyamatokat generáló, összefogó, összehangoló szervezet létrehozása. Közös feladat a rendszeres információcsere, az emberi erőforrás fejlesztése, működési tapasztalatok átadása, a két régió stratégiai rendszerének folyamatos összehasonlítása.</p>	

Science Park – High Tech Park létrehozása

HU	SK
<p>Miskolcon, a Miskolci Egyetem szomszédságában regionálisan látható méretű, 21. századi, korszerű kutató és fejlesztő infrastruktúra létrehozása, amely az egyedi igényekre szabható, és ezáltal lehetővé teszi, hogy a régióban működő vállalkozások és anyacégeik kutatási kapacitásukat a régióban helyezték el / fejlesszék a meglévő kapacitásokat.</p> <p>Az infrastruktúra az alkalmazott kutatásokat, kísérleti-fejlesztési tevékenységeket támogatja a régió 4 kiemelt területen, a mechatronika, nanotechnológia, vegyipar, valamint a megújuló és alternatív energiaforrások terén. A projekt során létrejövő intézményben az egyetemi alapkutatói eredményektől a konkrét ipari alkalmazásig az innovációs lánc minden szereplője együtt dolgozik, és ennek az együttműködésnek az infrastrukturális bázisát teremti meg a beruházás.</p>	<p>A Kassai High-Tech Park létrehozása. A projekt fő célja az IT és a megújuló energiák területén a versenyképesség javítása</p>
<p>Miskolcon és Kassán hasonló gondolatkörök szerint létrehozott, a legmagasabb kutatási feltételi igényeket kielégítő tudományos park létrehozása, amely fogadó felületet biztosít az innovatív vállalkozásoknak, a kínálati oldal intézményeinek. Közös feladat a parkokat működtető, üzemeltető szervezetek rendszere tapasztalatcseréje, komplementer fejlesztések generálása.</p>	

Energetikai interregionális klaszter létrehozása

HU	SK
<p>A CENCE program, valamint a Károly Róbert Főiskola (Gyöngyös) által összefogott Bioenergetikai Innovációs Klaszter projekt folytatásaként a klaszterszerveződések elősegítése az energetika, különösen a megújuló energiaforrások területén.</p>	<p>Technológia centrum és megújuló energetikai klaszter létrehozása. A projekt fő célja a növekedés, versenyképesség és az innovációs képesség javítása a KKV-k körében a megújuló energiák területén</p>
<p>A hálózatosodás és klaszterképzés mindkét régió kiemelten támogatandó feladatai között szerepel. A határon átnyúló hálózatok szervezése szinergikus előnyökkel jár, ugyanakkor megnyitja a lehetőséget az EU keretprogramok felé történő közös pályázatok előtt.</p>	

Észak-Magyarországi mintaprojektek

Bay Zoltán Kutatási Közalapítvány Nanotechnológiai Kutató Intézet

A projekt célja olyan gyártási technológia kidolgozása és ipari körülmények közötti kipróbálása, amellyel a kereskedelemben kapható titánból (Grade2) kiindulva ultrafinomszemcsés (nano) kristályokból álló nagy szilárdságú és képlékenységgel rendelkező félgyártmányok, valamint orvosi implantátumok állíthatók elő. A projektet megvalósító konzorcium kettős feladatot lát el. Egyrészt kutatás-fejlesztési tevékenységet végez, másrészt az elért eredmények technológiai megvalósítására törekszik tevékenysége során. A konzorcium új, ipari bevezetésre alkalmas eljárást fejleszt ki, amelynél a folyamat elemei külön-külön előzetesen jól kidolgozott technológiai műveletek, hatékony berendezésekkel.

Az eljárás radikális lépés az új tulajdonsággal rendelkező anyagok gyártása területén, mivel a megmunkálendő anyag a gyártási folyamat végére különleges tulajdonság együttesrel fog rendelkezni (nagy szilárdsággal és szívóssággal).

Elastico Kft.

A szén nanocsöveknek különleges tulajdonságaik vannak, így nagyon nagy a szakítószilárdságuk, Young modulusuk, elektromosan vezetők vagy félvezetők. A szén nanocsöveket műanyagokba bekeverve várható, hogy a műanyag mechanikai és elektromos tulajdonságai jelentős mértékben megjavulnak. Ez elsősorban akkor fontos, ha igen nagy kopásállóságú és nehezen elszakítható műanyagot akarunk készíteni. A projekt célja a szén nanocső-poliuretán nanokompozitok előállítása. Ehhez szükséges lehet a szén nanocsövek felületének módosítása, mivel nagyon sok esetben ez eleve a gyártástól függően a szén nanocső nem diszpergálható a műanyagban. A cél olyan kompozitok, blendek, mixek előállítása, vizsgálata és alkalmazása, mely a már ismert poliuretán-feldolgozási technikákban, műveletekben alkalmazhatóak és új eljárást ill. új anyag rendszereket adnak a kezünkbe.

Kassai Mintaprojektek

Kassa Városa, valamint a régió pólus városai

A Kassai Régió városainak innovációs növekedési pólusai mentén technológiai inkubátorok felépítése - regionális üzleti inkubátorok hálózatánka kialakítása.

A projekt célja támogató eszközök kialakítása a KKV-k alapításához, start-up fázisához, különös hangsúlyt fektetve a versenyképességük és munkahelyteremtési képességük javítására. Ezek az eszközök a regionális üzleti, technológiai inkubátorok hálózata Mihalovcében, Trebisovban, Krompachiban. Továbbá az innovációs transzfer bizottsítása egy regionális innovációs portál létrehozásával.

Kassai Műszaki Egyetem Intelligens Technológiák Központja

Az intelligens technológiák kutató-fejlesztő központjának létrehozása. A projekt célja a központ létrehozásával aktivizálni az állami és magán szektor erőfeszítéseit az új, innovatív információtechnológiai lehetőségeinek gyakorlati hasznosítására, valamint az intelligens technológiák és intelligens rendszerek kialakításának és felhasználásának támogatása.